

**Antoon Bastiaensen, missionaris in Nederlands-Indië**

**Inhoudsopgave Toon Bastiaensen uit Het Schijf**

Antoon Bastiaensen, missionaris in Nederlands-Indië.....	1
20 september 1924 H.H. WIJDINGEN .....	2
21 april 1925 R. K. LANDBOUWWINTERSCHOOL TE ROOSENDAAL. ....	2
27 augustus 1925 NAAR DE MISSIE .....	3
30 augustus 1925 PASSAGIERSLIJST.....	4
25 februari 1926 Buiten bezwaar van den Lande .....	6
4 maart 1926 BENOEMINGEN IN INDIË .....	6
26 januari 1928 R.K. Kerk. ....	9
5 oktober 1929 In de Blitar-Sociëteit werden verschillende concoursen .....	9
28 januari 1931 HOOG BEZOEK TE SPRUNDEL EN SCHIJF.....	10
16 december 1933 Wij betuigen hiermede, onzen hartelijken dank .....	10
22 mei 1935 Verklaring van pastoor A. Bastiaensen.....	10
6 september 1935 Vertrek van pastoors. ....	14
18 september 1935 Pastoor Bastiaensen keert naar Het Schijf terug .....	14
9 oktober 1935 Uitgenoodigd is de gouverneur van Oost-Java .....	15
27 oktober 1935 MISSIE DER PATERS LAZARISTEN .....	15
15 april 1936 SCHIJF. – Missiedag voor Pastoor Bastiaensen .....	15
4 juli 1936 [...] Tevens zullen zich nog naar de Missie van Soerabaja .....	16
8 juli 1936 NIEUWE MISSIE-OVERSTE. ....	16
9 juli 1936 SPRUNDEL. – Afscheid Missionaris Bastiaensen. ....	16
15 juli 1936 MISSIE DER LAZARISTEN. ....	16
16 juli 1936 PASSAGIERSLIJST. ....	16
29 juli 1936 PATERS LAZARISTEN.....	16
10 augustus 1936 Aankomst superior Bastiaensen.....	17
18 augustus 1936 Geestelijk Leven.....	17
18 augustus 1936 Onder groote belangstelling heeft mgr. De Backere, .....	17
12 september 1936 Prefectuurbenoemingen. ....	17
14 september 1936 Hulde aan pastoor IJlst.....	17
23 september 1936 Pastoor Bruno terug. ....	18
28 december 1936 MGR. DE BACKERE.....	18
30 december 1936 Mgr. Th. E. de Backere heden Vertrokken. ....	20
12 januari 1937 Pastoor A. A. Weda C. M. †. ....	21
13 januari 1937 In memoriam Pastoor Weda. ....	21
DE PLECHTIGE UITVAART.....	21
De Dooden-metten. ....	22
De requiemmis. ....	22
De absoûte.....	22
De begrafenis. ....	22
1 maart 1937 St. Melaniawerk. ....	23
Het welkomstwoord.....	23
19 maart 1937 HET SCHIJF. – Koperen Priesterfeest. ....	23
19 maart 1937 MGR. J.J. NOORDMAN. ....	23
10 april 1937 MÈRE ROSA'S FEEST. ....	24
23 juni 1937 DE BROEDERS VAN OUDENBOSCH. ....	24
4 juli 1937 Bij de Lazaristen.....	24
20 juli 1937 KEDIRI. ....	25
14 september 1937 MARIA-CONGREGATIE. ....	25
9 oktober 1937 SOERABAJA, 9 OCTOBER 1937. ....	26
29 november 1937 Don Bosco-Tehuis ingewijd .....	26
Intiem kerkelijk feest .....	26
Inwijdingsfeest. ....	26
De plechtigheid. ....	27
Feestelijk ontbijt .....	27
Het nieuwe tehuis .....	27
31 december 1937 Kerstviering van de Katholieke Javanen in Soerabaia.....	28
9 maart 1938 Mgr. Verhoeks te Soerabaia .....	28
26 maart 1938 De installatie van Mgr. M. Verhoeks .....	29
29 maart 1938 Mooie K.J.A. avond .....	29
1 augustus 1938 DE ZUSTERS URSULINEN. ....	30
5 augustus 1938 Het diamanten jubileum der Zusters Ursulinen .....	30
28 november 1938 De St. Anna-vereeniging.....	31
17 januari 1939 KERKELIJKE PREFECTUUR SOERABAJA.....	32

## Naspeuringen van Paul Theelen: Toon Bastiaensen uit Het Schijf

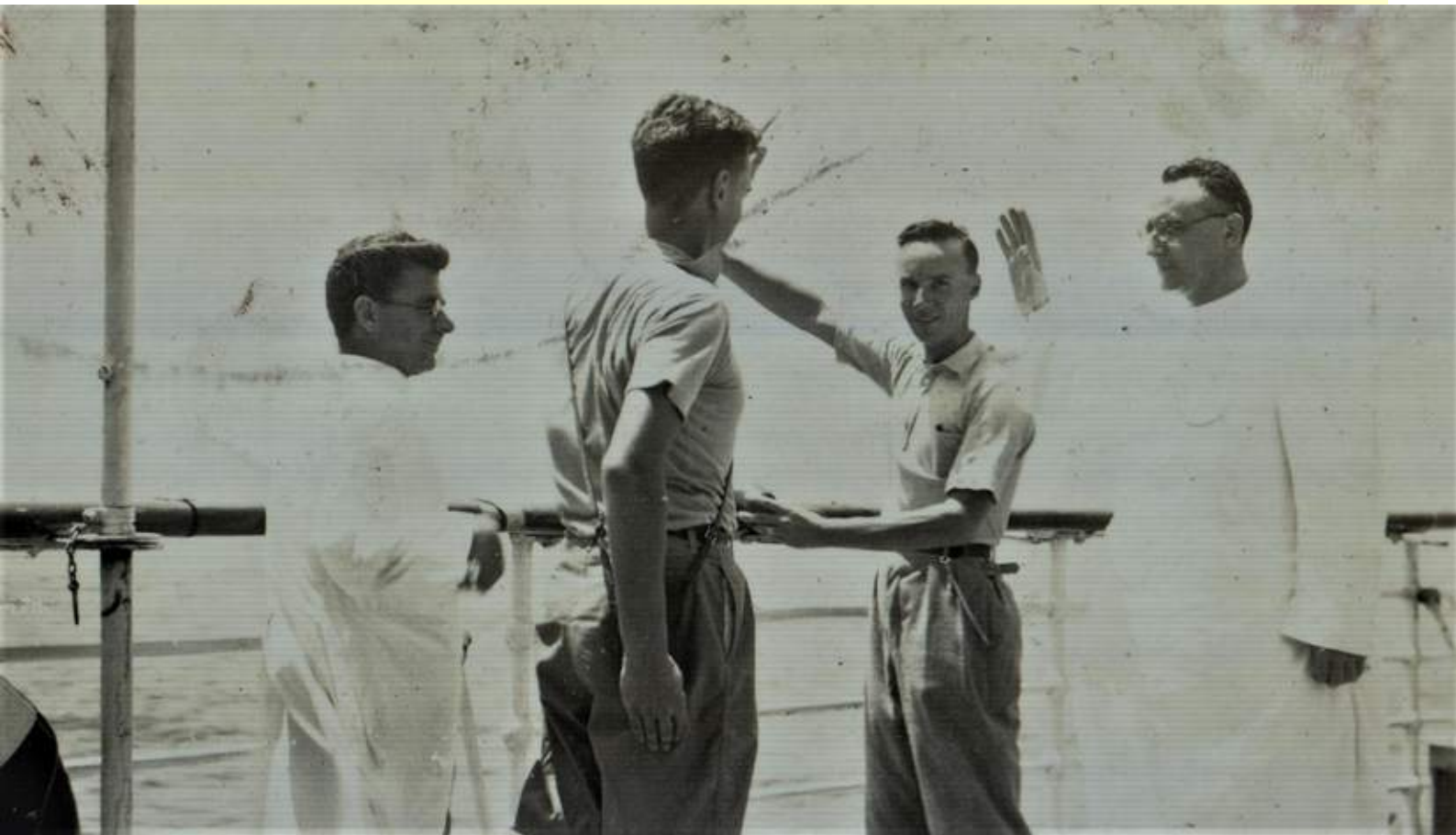
11 februari 1939	Rouw over katholiek Soerabaja Pausvlag halfstok.....	32
23 juni 1939	DE ST JOZEPH-MULO. Sluiting van het schooljaar. ....	32
8 augustus 1939	Mgr. G. Panico bezoekt Soerabaia. ....	32
	Een vaderlijke heloening voor de trouw en gehechtheid der Soerabaiasche Katholieken. EEN UITSTEKEND GESLAAGDE RECEPTIE.....	32
	De liturgische ontvangst. ....	33
	Zegen over het Vorstenhuis. ....	33
	De receptie. ....	33
14 augustus 1939	HET INTERNAAT ST. LOUIS. ....	34
1 september 1939	MGR. DR. TH DE BACKER C. M. ....	35
5 maart 1940	ST. MELANIA-VEREENIGING AFD. SOERABAIA. ....	35
29 juli 1940	Een geestelijk centrum.....	36
	P. A. Bastiaensen, Missieoverste.....	37
5 augustus 1941	Inzegening nieuwe katholieke E.L.S. ....	38
27 juni 1946	HEDEN ontvingen wij uit Makassar het droevige bericht ....	38
1 april 1947	PASTOORS NAAR NEDERLAND. ....	38
7 februari 1948	Nieuwe Missie-overste in Soerabaja.....	38
28 augustus 1949	De Zeereerw. Heer Pastoor Bastiaensen, ....	38
19 september 1949	Zilveren priester-jubilé Pastoor P. A. Bastiaensen ....	39
19 september 1949	Pastoor Bastiaensen C.M. jubileert ....	40
19 oktober 1949	De Kepandjen Kerk zoals zij zal worden opgebouwd.....	41
24 oktober 1950	Kepandjen Kerk vrijwel gereed ....	43
30 oktober 1950	Een feestlied der Kerkklokken ....	43
15 juni 1957	Missieplicht en katholiek leven ....	44
8 januari 1958	Paters Lazaristen.....	44
7 augustus 1962	Ant. Bastiaensen Lazarist † ....	45

### 20 september 1924 **H.H. WIJDINGEN**

Door Z. D. H. Mgr. Laurentius Schrijnen, Bisschop van Roermond, werden op Vrijdag 19 en Zaterdag 20 September, in het Missiehuis St. Joseph der Lazaristen te Helden Panningen de H.H. Wijdingen van het Diaconaat en Priesterschap toegediend aan de E. E. H.H. A. Bastiaensen (Schijf), J. Karregat (Volendam), Th. Kock (Wijnbergen), J. Janssens, (Rotterdam), J. Pijpers (Hillegom), L. Nijssen (Helden), A. Ylst (Dordrecht), en G. van Ravesteijn (Rotterdam).

### 21 april 1925 **R. K. LANDBOUWWINTERSCHOOL TE ROSENDAAL.**

Bij de Maandag gehouden eind-examens aan de R. K. Landbouwwinterschool te Roosendaal werd het diploma der school uitgereikt aan de volgende leerlingen: A. P. Bastiaensen, te Schijf (met lof); 3. S. Breure, te Dinteloord; J. J. S. M. Broos, te Kruisland; P. A. Damen, te Heerle (met lof); M. J. G. Doggen, te Wouw; B. J. M. Geerts, te Oudenbosch (met lof); P. J. J. Hopmans, te Fijnaart; C. A. P. M. Jacobs te Ossendreht; Th. J. A. Jurrius,



27 augustus 1925 **NAAR DE MISSIE**

Den 9en September a.s. vertrekken uit Genua per s.s. Johan de Witt de EE. heeren A. Bastiaensen (Schijf) en G. van Ravesteyn (Rotterdam) van de Congregatie der Missie (Lazaristen) met bestemming voor de missie van Soerabaja (Java).

30 augustus 1925 **PASSAGIERSLIJST.**

naar Indië: mej. G. van den Aarssen, fam. R. L. Agerbeek, mevr. A. C. Alsema en kind, R. Ambagtsheer en echtg., A. Amsler, W. F. H. Anthonysz, Eerw. Zr. Antoinetta, mevr. P. J. Baas en kind, Eerw. Zr. Barbara, K. C. Barkey en echtg., Eerw. pater J. P. Bastiaensen, fam. J. H. van der Beek, fam. G. Bekker, O. O. Bendeler, mej. D. C. Bennink, A. J. E. van Berckelaer, W. Berger, A. H. Bertels, mevr. G. de Boer, E. du Bois Jzn., fam. J. R. Borsch, C. Bos en echtg., mevr. D. W. J. Bosscha, A. R. T. Bouman en echtg., dr. W. H. Brunnekreeft. W. A. de Bruyn, H. M. Campert, Eerw. Zr. Charitas, mevr. P. Christiansen, Eerw. Zr. Claudia, Eerw. Zr. Constantina, mej. E. C. C. Coorengel, B. C. Corry Smith, Eerw. Zr. Cortona, D. Croin. J. F. de Dauw en echtg., J. Dekker, fam. J. H. Dekker, A. Delves, mevr. P. H. W. Dermoüt en dochter, mevr. S. W. Deuning, J. Dik, mej. G. H. Ditsel, R. M. Dom, Eerw. Zr. Dominice, Mc. Dougal, mej. A. M. Douwes Dekker, J. Duyn en echtg., ir. A. J. Dijkstra, ir. R. Eichelster en echtg., Eerw. Zr. Erasma, jhr. R. Feith, Eerw. Zr. Fernanda, N Floor, fam. H. J. Geraedts. E. Gerelli, H. Goldsmann, Eerw. Zr. Gonzaga, S. J. Gorter, A. Groen, fam. J. J. Grondhoud, W. P. de Groot en echtg., Eerw. Zr. Gummara, P. de Haas, fam. mr. R. Hadi, L. C. G. Hahn, fam J. Hakker, mevr. wed. F. C. L. Hampel en zoon, N. H. van Harpen en echtg., mr. A. W. Hartman en zoon, A. Hoefer en echtg., W. H. Heil en echtg., fam. H. Hempenius, mej. S. L. Hoorweg, Eerw. Zr. Hermenigilda, G. J. Hesselmann, A. Immink, Eerw. Zr. Irmgardis, T. Jans en echtg., mej. A. Jansen, A. C. H. Jansen, fam. W. A. Jonckheer, mevr. M. C. Jongman. J. E. Jonkers, fam. J. Kamerling, mej. W. A. Kappert, A. van Kempen. W. H. W. Kerlen, mevr. M. W. Kleyn. fam. W. F. Klasman, fam. M. J. van Koetsveld, R. Korteweg, fam. W. Kruyshoop, K. Kunkels en echtg., M. Kutsche en echtg., fam. H. G. Ch. Lepra, Zeereerw. Zr. Ladislaus, Eerw. pater H. L. Lahaye, L. E. van Leeuwen Boomkamp, P. E. van Leeuwen Boomkamp, W. C. A. Lian, E. Lorinser en dochter, W. B. M. E. C. Baron van Lynden tot Oldenaller, mevr. A. W. Lysen en kind, fam. G. A. Ch. Maas, A. Maas Geesteranus, H. Mean, Eerw. Zr. Martino, mr. Mas Sodanto Tirtoprodjo, G. Maurer, L. A. C. M. Mercx, Eerw. pater A. Mul, fam. L. Musch, G. F. A. W. K. van Musschenbroek en echtg., Eerw. Zr. Nicasia, A. de Nie, fam. mr. R. P. Noto Soebagio, Eerw. Zr Oda, fam. W. van Os, J. J. Oyevaar, G. van der Padt, mevr. wed. J. Pereboom, Eerw. Zr. Philothea, Eerw. Zr. Pia, R. Pitlo, D. M. Pot, mevr. A. E. Prins, mej. F. J. Pruys, mej. S. Ch. Pruys, mevr. D. van Rappard, Eerw. pater G. J. J. van Ravesteyn, L. C. Reedijk en echtg., fam. J. J. A. F. Reukema, M. A. van Rhijn Jr., Eerw. Zr. Rita, M. Sman, mevr. J. W. M. Sevalle en kind, fam. E. L. A. van Schoonhoven, fam. J.

## Naspeuringen van Paul Theelen: Toon Bastiaensen uit Het Schijf

Schouten, G. G. Schrieke en echtg.. mevr. H. M. E. Schürmann, F. Schwippert, W. J. Siggins, mej. H. Simons, Eerw. Zr. Silvana, fam. W. van der Sluys, H. M. Smit en echtg., H. J. H. Smit en echtg., H. C. A. Söhlke, fam. J. J. Sesan, mej. F. Spree, mevr. C. Stiggelbout en kind, mevr. dr. P. J. Stigter en kind, J. G. Swanborn, jongejufr. J. Swanborn, J. C. H. Swaving, G. F. Takens, H. M. Teunay, ir. J. G. Teensma, Eerw. Zr. Telesphora, A. Thunhorst en echtg., fam. M. van Tienen, mej. J. G. Toren, fam. H. A. Urbach, A. Vernide en echtg., fam. G. M. Verver, mevr. wed. J. F. Voorwijk, dr. ir. J. Voûte, mevr. wed. A. J. van Wagtendonk. mevr. J. F. Wiersma en kind, J. H. Wille, J. W. Willemsen, mej. C. A. Winters, mevr. G. Wolff, jhr. mr. C. H. A. van der Wyck.

25 februari 1926 **Buiten bezwaar van den Lande**

is tot hulppriester te Soerabaja benoemd de geestelijke van den 2den rang, P. A. Bastiaensen.

4 maart 1926 **BENOEMINGEN IN INDIË**

Door de Kerkelijke Overheid zijn geplaatst te Soerabaja: op Kepadjen de Z.Eerw. heer P. A. Bastiaensen, en aan den Anita-Boulevard de Z.Eerw. heer G. J. J. van Ravesteijn (Java-Post).







26 januari 1928 **R.K. Kerk.**

De betrokken hoofden van gewestelijk bestuur, ieder voor zooveel hem aangaat, zijn uitgenoodigd de Eerwaarde heeren Th. E. de Backere (kerkelijk benoemd tot R.K. geestelijke van den tweeden rang met den titel van onderpastoor van Soerabaja), G.J. ter Veer (kerkelijk benoemd tot hulppriester b.b. van den Lande, met den titel van pastoor van Soerabaja), P.A. Bastiaensen (kerkelijk benoemd tot hulppriester b.b. van den Lande met den titel van pastoor van Blitar), J.H. van Megen (kerkelijk benoemd tot hulppriester b.b. van den Lande te Blitar) en G.J.J. van Ravesteijn (kerkelijk benoemd tot hulppriester b.b. van den Lande te Soerabaja) te erkennen in de hun kerkelijk opgedragen bedieningen.

5 oktober 1929 **In de Blitar-Sociëteit werden verschillende concoursen** gehouden. De uitslag luidt:

Carambole-biljart: de heeren O. Leyfeldt en R. Soeleiman 1e en 2e prijs.

Amerikaansche partij: de heeren P. Hondius en O. van Thiel idem.

Bij het hontre-concours werd de 1e prijs behaald door den heer P. Hondius en de 2e door Dr. P. Meerburg.

Bij het bridge-concours werd de 1e prijs toegekend aan de heeren Mr. R. Moekiman en K. Keijzer, de tweede aan de heeren W.J. Janssen en P. Hondius, terwijl Mevr. Werritsen en Mevr. Hondius een troostprijs ontvingen.

Voor den laatsten wedstrijd was de belangstelling vrij groot, voor de drie andere minder.

Pool-biljarten werd nog niet beslist; de finale daarvan zal Zondagmorgen a.s. gespeeld worden.

Zondag a.s. zal het Pausfeest gevierd worden in het internaat van de Johannes-Gabriëlschool, waar geregeld kerk gehouden wordt.

Op het programma staan een korte herdenkingsrede van den heer W.J. Janssen, lichtbeelden over Rome, waarbij pastoor Bastiaensen toelichtingen zal geven en solozang van den heer Steuber.

28 januari 1931 **HOOG BEZOEK TE SPRUNDEL EN SCHIJF.**

MGR. LÉBOUILLE OP BEZOEK.

Monseigneur Lebouille, Bisschop Lazarist in China, die in November 1930 gehuldigd werd in zijn geboorteplaats Hoensbroek, bracht deze week Maandag een bezoek aan Sprundel. Zijn Doorl. Hoogwaardigheid, vergezeld van den Hoogeerw. heer Wamsteker, superior van 't Klein Seminarie te Wernhoutsburg, had in den voormiddag de familie Bastiaensen te Het Schijf bezocht. Deze heeft een zoon pastoor Lazarist te Blitar in Indie. Op de middag werd naar den Sprundelschen Heikant gereden, naar de goeie familie Herrijgers, die een zoon missionaris Lazarist heeft in Noord-China, in 't Vicariaat van Mgr. Lebouille. Van Sprundel uit werden nog andere families, die zonen hebben in de orde van Vincentius, met een bezoek van den Nederlandschen Bisschop vereerd.

16 december 1933 **Wij betuigen hiermede, onzen hartelijken dank**

aan R. M. A. A. Warsohadiningrat, Regent van Blitar, den zeer Eerwaarden Heer Pastoor Bastiaensen en alle vrienden en kennissen voor de vele blijken van belangstelling in ons onherstelbaar verlies.

Fam. O. BOUT

„ SELJEE - Bout

BLITAR. 4093

22 mei 1935 **Verklaring van pastoor A. Bastiaensen.**

Wij ontvingen heden nog een ingezonden stuk van den Zeer Eerw. Heer A. Bastiaensen, pastoor te Blitar, als antwoord op het ingezonden stuk van den Gouverneur van Oost-Java.

Van pastoor Bastiaensen ging de hulpactie uit, waarvoor wij van lezers bijdragen ontvingen. Zijn ingezonden stuk bevat veel van hetgeen al in het wederwoord van onzen correspondent is gezegd. Om herhalingen te voorkomen bepalen wij ons tot datgene, wat als essentieele verklaring het wederwoord aanvult.

Pastoor Bastiaensen verklaart dan: De inlichtingen zijn behalve van verschillende goeroe's van verschillende scholen, zoo openbaar als bijzonder, ook van niet-onderwijzers afkomstig.

Herhaaldelijk werd door goeroe's in minstens twee dessa's gevraagd om voedsel voor hun schoolkinderen.

Ook een tokohouder verzekerde hem, dat er menschen waren, die bladeren aten bij gebrek aan ander voedsel. Nadere bijzonderheden werden sindsdien vernomen.

De wedono zelf deelde mede verschillende maatregelen van hulpverlening overwogen en beproefd te hebben, zooals in zijn rapporten ook vermeld staat. Dat de nood erg was blijkt ook wel uit dat rapport, waarin volgens zijn mededeeling vermeld staat, dat op sommige plaatsen „gamblong", eigenlijk eerder varkensvoeder, verheven werd (winisoeda) tot voedsel voor menschen!

Gaarne wordt erkend, dat het plaatselijk bestuur op afdoende wijze hulp verleende, zoodat regeeringshulp voor deze streken niet noodig wordt geoordeeld.

Het doel is niet geweest een actie op touw te zetten via de nieuwsbladen ter verkrijging van gelden voor een inlandsch weeshuis te Srengat. Slechts werd in de Katholieke Gids, in eigen kring dus, hulp gevraagd voor schoolvoeding en voor een tehuis van behoeftige Javaansche kinderen.







6 september 1935 **Vertrek van pastoors.**

Een groote belangstelling.

Het leek wel of de "Op ten Noort", die gistermiddag van Perak naar Singapore vertrok, een moderne jeugdtrip ging maken, zoodanig werd de boot bestormd door groote troepen jongelui, die voor het laatst hun vriend Pastoor Bruno kwamen groeten. Heel de St. Jozefsmulo was aanwezig, alsmede een groot gezelschap Florineezen en niet te vergeten de jongens van Don Bosco, die in een apart tramrijtuig waren aangevoerd, voorzoover ze geen fiets hadden. Pastoor Bruno, die zijn verlof hard noodig heeft na de ingespannen tien jaren van zijn missiewerk, leefde heelemaal op van die laatste vriendschapsbetuiging der jongens, waarbij zich ook leden van de congregatie hadden gevoegd. Mede aan boord waren de zusters van Don Bosco, w.o. een zuster van Pastoor Bruno uit Kediri, dat nog vele andere afgevaardigden en vrienden gezonden had. Trouwens, de heele Prefectuur leek wel present, want ook Pastoor Bastiaensen van Blitar vertrok gistermiddag en wie weet, hoeveel goede vrienden zich deze ijverige missionaris in de tien jaren van zijn verblijf in het Blitarsche heeft gemaakt, begrijpt dat velen hem nog eens kwamen danken en groeten. Pastoor Bastiaensen ontving als aandenken een keurig uitgevoerd album met foto's van alle inrichtingen, die door hem tot stand zijn gebracht, w.o. meer dan 30 desascholen, een 6-tal kerkjes, en het onlangs door hem opgerichte Javanen-weeshuis, in Wonodadi. Vooral zijn echte missie-arbeid in het afgelegen Zuidergebergte heeft veel van P. Bastiaensen's kracht gevergd, maar ook veel voldoening.

De katholieke gemeenschap heeft beide priesters gisteren uitgeleide gedaan in de hoop hen na een aangenaam verlof weer welkom te kunnen heeten in Indië.

De plaats van Pastoor Bruno in de parochie van de Coenboulevard is bereids ingenomen door Pastoor G.S. van Bakel, die sinds korten tijd optreedt als groepsgeestelijke voor alle R.K. padvinderstroepen van heel de stad.

Pastoor J. Zoetmulder kreeg de algemeene zorg voor de R.K. padvinderij in de geheele prefectuur Soerabaja en werd in plaats van Pastoor Bruno benoemd tot directeur van Don Bosco.



18 september 1935 **Pastoor Bastiaensen keert naar Het Schijf terug**

Een ijverig missionaris met verlof naar het moederland.

ENKELE FEITEN UIT ZIJN MISSIELEVEN

Den 31 en Aug. 1925 vertrok de Wel.eerw. Heer Bastiaensen van de Congregatie der Lazaristen als missionaris naar Oost-Indië. Hij is tot op heden de eerste en eenige priester uit 't Schijf, doch heeft zijn kleine geboorteplaats eer aangedaan door zijn veel omvattenden missiearbeid op Java. Nadat hij bijna twee jaar werkzaam was geweest

als kapelaan te Soerabaja, werd hij in Aug. '27 benoemd tot Pastoor te Blitar in 't Oost-Javaansche. Toen hij hier aankwam, telde Blitar met uitzondering van eenige Europeanen, geen enkelen katholiek. Er bestond in de geheele plaats slechts ééne katholieke school. En thans, acht jaar later, kan Blitar bogen op zijn nieuwe statige St. Josephkerk met ruime pastorie, een flink internaat voor Inlandsche jongens, 'n ruim ingericht vereenigingsgebouw met daarbij meerdere onderwijze[r]swoningen, 7 standaardscholen voor Javanen en Chineezzen, het St. Josephgesticht, dat is een klooster der Missiezusters van Steyl met een R.K. Meisjesschool voor Europeanen en twee internaten respectievelijk voor Europeesche en Javaansche meisjes. In Blitar worden regelmatig retraites en recollecties gehouden voor inheemsche onderwijzers en andere geloovigen. Blitar vormt 't centrum van ongeveer 30 dessa-schooltjes, alle opgericht na 1927. Buitendien werden onder Pastoor Bastiaensen in de omgeving der hoofdstatie een 10-tal inlandsche missieposten gesticht, waarvan 6 met eigen kerkjes, die 't vorig jaar door Mgr. de Backere, Apostolisch Prefect van Soerabaja, zijn ingewijd. Van deze staties is Wlingi met zijn nieuwe Schakelschool in meerdere omliggende volksscholen, een belangrijk middelpunt van katholiek onderwijs. Als we bedenken, dat dit uitgebreide missiewerk met al zijn zorgen van geld en van tijd, met al zijn verantwoording, practisch rust op Pastoor Bastiaensen met nog één medepriester in 't Blitarsche, dan kunnen we begrijpen, dat voor den missionaris uit onze parochie een welverdiende rustperiode van enkele maanden noodzakelijk is. Van zijn Overheid kreeg hij dan ook verlof tot terugkeer naar 't moederland, naar zijn kleine geboorteplaats, naar zijn ouderlijke woning, waar hem in 10 jaar tijds helaas veel liefs is ontvallen, weggerukt door den niets ontzienden dood. Op 5 Sept. j.l. hebben de Zeer Eerw. heeren Pastoor Bastiaensen en een confrater, Pastoor Bruno uit Alkmaar, zich ingescheept te Soerabaja. Via Rome en het Moederhuis der Lazaristen, Rue de Sèvres in Parijs gaat 't dan naar 't kleine plekje Brabantsche grond. Naar wij nu reeds vernemen, zal de heele parochie 't Schijf haar uiterste best doen om op den eersten Zondag na zijn thuiskomst dezen priester-missionaris een grootsche en hartelijke hulde te brengen.

9 oktober 1935 **Uitgenoodigd is de gouverneur van Oost-Java**

om de eerwaarde heeren J. H. van Megen en J. H. Wolters, hulppriesters buiten bezwaar van den lande resp. te Kediri, met den titel van pastoor van Kediri, en Blitar, die perkelijk zijn benoemd tot hulppriester buiten bezwaar van den lande resp. te Blitar, met den titel van pastoor van Blitar, ter vervanging van den met buitenlandsch verlof vertrekkenden hulppriester buiten bezwaar van den lande te Blitar met den titel van pastoor van Blitar, den eerwaarden heer P. A. Bastiaensen, en te Kediri, met den titel van pastoor van Kediri, te erkennen in de hun opgedragen kerkelijke bediening.

27 oktober 1935 **MISSIE DER PATERS LAZARISTEN**

De Hoogeerw. heer Hubert Meuffels, Provinciaal der Lazaristen, die sedert begin Augustus verbleef te Soerabaja, om er bij zijn confraters de Canonieke Visitatie te houden, vertrekt vandaar den 1sten November per "Tjibadak" naar China, om daar eveneens, in het gebied der Nederlandsche Lazaristen (Vicariaat Yungpingfu: Mgr. Geurts) de Canonieke Visitatie te houden. Zijn terugkeer in Nederland is dus nog voor onbepaalde tijd niet vastgesteld.

De Weleerw. heeren Lazaristen: Jacob Bruno (Alkmaar) en Antoon Bastiaensen (Het Schijf. N. B.) repatrieerden in den loop dezer maand uit de Missie van Soerabaja; de Weleerw. heer Christiaan Jansen (Vierlingsbeek. N.B.) uit China en de Weleerw. heer Theodorus Planken (Rotterdam) uit Z.-Amerika. De weleerw. heer Gerard van Ravesteijn (Rotterdam) zal zich 22 November a.s. inschepen te Marseille (vr. s. Kota Baroe) voor de terugreis naar Soerabaja.

15 april 1936 **SCHIJF. — Missiedag voor Pastoor Bastiaensen**

— Zondag 19 April wil heel de parochie in actie zijn tot steun der Java-missie van Pastoor Bastiaensen, missionaris met verlof, thans verblijvend in zijn geboortedorpje. Op initiatief van den ZeerEerw. heer Pastoor is men binnen en ook buiten de plaats in de weer om dezen missiedag zoo goed mogelijk te doen slagen. Onder de beide H Missen zal door den missionaris gepreekt worden over zijn Missie, na de H. Missen zal de Missietentoonstelling geopend zijn in de school. Na het Lof zal een causerie gehouden worden, zal de Fanfare een en ander opvroolijken, zullen de menschen van Schijf en van de omgeving die reeds zooveel voor de Missie werkten verschillende attracties vinden op de tentoonstelling. De eigenlijke fancy fair vangt aan om 2 uur. Moge de Missie van Blitar er wel bij varen.

4 juli 1936 [...] **Tevens zullen zich nog naar de Missie van Soerabaja** begeven de Eerw. heeren Antoon Bastiaensen (Het Schijf-Rucphen), Jac. Bruno (Alkmaar) en Theod. Heuvelmans (Panningen), die alle drie tot herstel van hun gezondheid eenigen tijd in het vaderland hebben doorgebracht.

8 juli 1936 **NIEUWE MISSIE-OVERSTE.**

Voor Soerabaia.

Als opvolger van pastoor Th. A. Smet in de functie van superior van de congregatie der missie in de apostolische prefectuur van Soerabaia is benoemd pastoor P. A. Bastiaensen. Pastoor Bastiaensen werd geboren te Schijf 1 Mei 1899, en priester gewijd 20 September 1924, kwam aan in Indië 2 October 1925; en werd te Blitar benoemd als pastoor der St. Jozephkerk 12 Januari 1928.

Zeer binnenkort wordt overplaatsing verwacht van den nieuw-benoemden superior naar een der pastorieën in Soerabaia.

9 juli 1936 **SPRUNDEL. – Afscheid Missionaris Bastiaensen.**

– Na een verlof van ongeveer 9 maanden zal de Z.E. heer Bastiaensen, eerste priester en missionaris van de parochie Het Schijf, eerstdaags weer vertrekken naar Java. In September 1935 verliet hij Blitar, waar hij meer dan 30 missieschooltjes en 6 missiekerken heeft gebouwd, en op 16 Juli a.s. keert hij terug, doch niet naar zijn dierbaar Blitar, want gedurende zijn verlof is hij door den HoogEerw. Generaal der Heeren Lazaristen, Mgr. Souvet te Parijs, benoemd tot Algemeen Overste van de Missieprefectuur Soerabaja. Zondag a.s. houdt hij in onze parochie zijn laatste afscheidsrede, om Donderdag d.a.v. met den boottrein uit Nijmegen te vertrekken, die hem naar Genua zal brengen, waar hij zich zal inschepen met confrater Heuvelmans op de Marnix van St, Aldegonde met bestemming naar Soerabaja.

15 juli 1936 **MISSIE DER LAZARISTEN.**

Pater Bastiaensen benoemd tot superior religiosus in Soerabaja.

Als Superior religiosus der Missionarissen van den H. Vincentius a Paulo in de Prefectuur Soerabaja (Java) is door den HoogEerw. Generaal-Overste der Lazaristen benoemd pater Antoon Bastiaensen, geboortig uit het Bisdom Breda, tot hiertoe Directeur der Javanen-Missie van Blitar. De nieuwe Superior gaat sloop a.s. Vrijdag 17 Juli op de Marnix van St. Aldegonde, te Genua, in gezelschap van zijn confrater, pater Theodoor Heuvelmans (Panningen), die eenigen tijd in het vaderland vertoefde tot herstel van zijn gezondheid. Binnen enkele weken worden zij, naar dezelfde Missie, gevolgd door de paters Jacob Bruno (Alkmaar), Jan Klooster (Den Haag) en Willem van der Loo (Standaardbuiten); deze twee laatsten zijn 29 Juni j.l. priester gewijd in het scholasticat der Lazaristen te Helden-Panningen.

16 juli 1936 **PASSAGIERSLIJST.**

"Marnix van St. Aldegonde".

8 Juli van Amsterdam naar Batavia vertrokken:

Mevr. L. Aalders, C. Abbenhuis, B. Th. Abels en gezin, J. Achterberg en gezin, mevr. A. M. Albregts en 2 zoons, douairière jhr. dr. C. Alewijn-van Cleef, H. van Ammers, G. A. Andrée Wiltens, mej. E. J. Arentz, Mej. A. E. Baars, J. K. Bakker, mej. Ch. P. Balinge, L. L. J. Banning en gezin, zeeerew. pater G. H. J. M. Baptist, mevr. A. G. Barkey en 2 kinderen, mevr. P. K. Bar?elds en 2 kinderen, zeeerew. pater A. Bastiaensen, mevr. H. Ch. van Beek en 5 kdn., T. J. van Beek, ir. H. R. Beukelman, mevr. B.L.M. Beijer, C.B. van Bilderbeek, jongeh. R. E. Binnerts, P. W. F. Bisschoff, P. Bisschop, J. Blok, W. J. Bobbink, fam. P. Th. Bodemeyer, fam. A. Boelhouwer, H. Boissevain, J. Borgerhoff Mulder, H. van den Bom, B. B. ten Bos, mevr. J. H. Bos Otten en 3 kdrn., M. Bosch, [...]

29 juli 1936 **PATERS LAZARISTEN.**

De nieuw-benoemde missie-overste der Paters Lazaristen, A. Bastiaensen, is Vrijdag 17 Juli te Genua aan boord gegaan van de "Marnix van St. Aldegonde" in gezelschap van pastoor Th. Heuvelmans, die vroeger reeds geruimen tijd op Soerabaia werkzaam was. Pastoor Heuvelmans moest een lang verlof in Nederland doorbrengen om geheel en al op te knappen, daar zijn gezondheid hier te lande nogal te wensen overliet. Wij vernemen echter, dat hij geheel en al hersteld is.

Binnenkort keert ook pastoor Jac. Bruno, de bekende oud-directeur van Don Bosco weer uit Holland terug. Hij zal dan vergezeld worden door twee nieuw-uitkomende paters nl. J. Klooster, en W. van der Loo. De eerste is geboortig uit Den Haag, pastoor Van der Loo uit Standaardbuiten (Noord-Brabant). Beiden werden op 29 Juni j.l. tot priester gewijd in het groot-seminarie der paters Lazaristen, waar zij ook hun laatste



studiejaren doorbrachten.

Binnen afzienbaren tijd zijn er dus onder de pastoors van de Congregatie der Missie in de Prefectuur Soerabaia nogal eenige mutaties te verwachten. Waarschijnlijk zal de nieuwe superior, pastoor Bastiaensen geplaatst worden aan een der pastorieën te Soerabaia; omtrent de anderen is echter nog niets bekend.

10 augustus 1936 **Aankomst superior Bastiaensen.**

Zaterdagmorgen arriveerde hier ter plaatse de nieuwbenoemde superior religiosus pastoor P.A. Bastiaensen, die met de "Marnix van St. Aldegonde" van verlof is teruggekeerd. Alle te Soerabaia werkzame Paters Lazaristen waren ter verwelkoming aanwezig; ook pastoor Th. H. Heuvelmans, die met den superior meereisde, werd door zijn confraters hartelijk begroet. De pater superior zal voorloopig zijn intrek nemen in de pastorie aan den Coenboulevard, ter vervanging van den overleden hoofdpastoor Van Hal. Of hij ook officieel benoemd zal worden tot hoofdpastoor – dit in verband met zijn werkzaamheden als missie-overste – is nog niet bekend. Eveneens kwamen met de "Marnix" naar Indië vier broeders van den H. Aloysius (van Oudenbosch), van wie broeder Quirinus te Soerabaia geen onbekende is. Hij is nu geplaatst aan het Weeshuis te Semarang. De drie nieuwwitkomende broeders zijn Br. Theodulus, die gesteld is als onderwijzer aan de Broedersschool Gatottan; Br. Sefarinus, die bestemd is voor Madioen en Br. Chrysologus, die zijn werkzaamheden zal vinden in Bandoeng.

18 augustus 1936 **Geestelijk Leven.**

Mgr. De Backere heeft te Pohsarang het nieuwe missiekerkje dat in oud-Javaanschen stijl is opgetrokken, ingezegend. Voor deze plechtigheid bestond groote belangstelling, ook uit Soerabaja. De assistent-wedono van Modjokerto woonde de plechtigheid bij. De superior-generalis, Bastiaensen, hield een feestpredicatie, waarna een Javaansch koor Gregoriaansche liederen zong.

Aan de schilderes, mevrouw See, te Solo, is de inwendige restauratie van de R. K. kerk aldaar opgedragen.

25 September a.s. viert de superior regularis Van Malang, pastoor Henckens, zijn zilveren professiefeest.

18 augustus 1936 **Onder groote belangstelling heeft mgr. De Backere,**

apostolisch prefect van Soerabaia, Zaterdag jl. het nieuwe Missie-kerkje te Pohsarang ingewijd. Van de kerkelijke autoriteiten waren aanwezig pastoor Bastiaensen, superior regularis der lazaristen, de heeren Wolters en Willems, pastoors van Kediri, Van Meegen, Schoenmakers en Mensvoort pastoors te Blitar en dr. Van Haest pastoor van Soerabaia.

Tegen half negen trad de stoet uit de school naar buiten. In processie werden de trappen bestegen, waarna allereerst de Henricustoren werd ingezegend. Nadat de buitenmuren van dit nieuwe Godshuis waren gezegend, trok de stoet onder het zingen van de Litanie van Alle Heiligen naar binnen, waar de inwijding werd voltooid. Mgr. De Backere celebreerde de H. Mis, waarbij het Javaansche zangkoor op uitstekende wijze de Gregoriaansche mis zong.

Pastoor Bastiaensen hield de feest-predicatie. Na een kort welkomstwoord tot mgr. De Backere, de verdere geestelijkheid en de vele Europeesche belangstellenden, ging de spreker in korte trekken het ontstaan van dit missiekerkje na.

Na de H. Mis bleef men aan een welverzorgden disch nog langen tijd gezellig bijeen. De Blitarsche fanfare speelde een pittigen marsch, terwijl de gebruikelijke slametan voor de Javanen ook werd opgeluisterd door gamelanmuziek.

12 september 1936 **Prefectuurbenoemingen.**

Rectificatie.

In ons blad van 11 dezer is in het bericht "Benoevingen in de prefectuur Soerabaja" een fout geslopen. Er stond namelijk verhiel, dat pastoor Bruno tot hoofdpastoor was benoemd aan de parochie van de O. L. Vrouwe-geboortekerk in de benedenstad. Dit moet zijn: pastoor Bruno is benoemd tot pastoor in de benedenstad, daar pastoor Bastiaensen reeds zijn benoeming tot hoofdpastoor heeft ontvangen.

14 september 1936 **Hulde aan pastoor IJlst.**

De R. K. S. heeft gistermiddag een meer dan geslaagden sportdag georganiseerd ter hulding van den oprichter en voorzitter van dezen sportbond, pastoor A. J. C. IJlst, die Woensdag a.s. Soerabaia zal verlaten om van een welverdiend verlof naar Europa te genieten.

De sportmiddag begon met een défilé voor pastoor IJlst die gisteren bovendien jarig was.

Groepen padvindsters, padvinders, kruisridders, voetbal-elftallen van den R. K. S. verzamelden zich om 4 uur voor de St. Tarcisius-school, vanwaar het défilé begon. Deze stoet van leden van jeugdverenigingen, die door pastoor IJlst zijn gesticht, trok naar het versierde voetbal-terrein aan den overkant van den weg, waar pastoor IJlst in gezelschap van pastoor Bastiaensen en pastoor Smet en broeders van St. Aloysius, alsmede bestuursleden van den S. V. B., verschillende ouders en genoodigden zat.

Op het terrein zijn twee groote tribunes verzezen, die beide boordevol zijn met toeschouwsters en toeschouwers.

In keurig orde marcheerden de padvinders en kruisridders voorbij den jarige, gevolgd door de 4 elftallen van den R. K. S., die aan het bliksemtournooi zouden deelnemen. Dadelijk na het défilé verzamelden de voetballers zich rondom den jarige, en van deze groep werden foto's genomen.

23 september 1936 **Pastoor Bruno terug.**

Enthousiaste ontvangst.

Het heeft niet lang geduurd, dat er een pastoor aan de O.L. Vrouwekerk ontbrak. Dinsdag was Pastoor IJlst vertrokken, al was het nog niet voor goed uit Indië. In de 9 jaar van zijn pastoraat was hij Soerabaia nog niet uit geweest, tenzij voor een korte vakantie naar Batoe en voor een enkel dagje naar Modjokerto – het werd hem dan ook van harte gegund zijn reisje door Java, dat hij thans onderneemt, om althans iets van het wondermooie land te zien.

Dinsdag dus is hij vertrokken en Zaterdag is Pastoor Bruno gearriveerd. Het was ondershands aan zijn oude bekende doorgegeven en aan de jongens van Don Bosco en van de F.X.: hij zou om drie uur op Pasar Toeri arriveeren en er waren dan ook heel wat op het N. I. S.-station aanwezig. Het zou echter niet doorgaan, er was nl. een telegrammetje gekomen, dat hij eerst om zes uur arriveeren zou.

Op Goebeng was het erg druk, toen de trein van 17.59 binnenstoomde. Pastoor Bastiaensen, de missieoverste, pastoor dr. Haest en vele andere stadspastors en broeders van de Coen-boulevard waren ter verwelkoming aanwezig. Ook de jongens van F.X. en van Don Bosco waren weer in grooten getale opgekomen en toen de sympathieke pastoor enthousiast kwam aangelopen en voor iedereen een hartelijk woord overhad en een handdruk, was spoedig de oude vriendschap hersteld en vernieuwd.

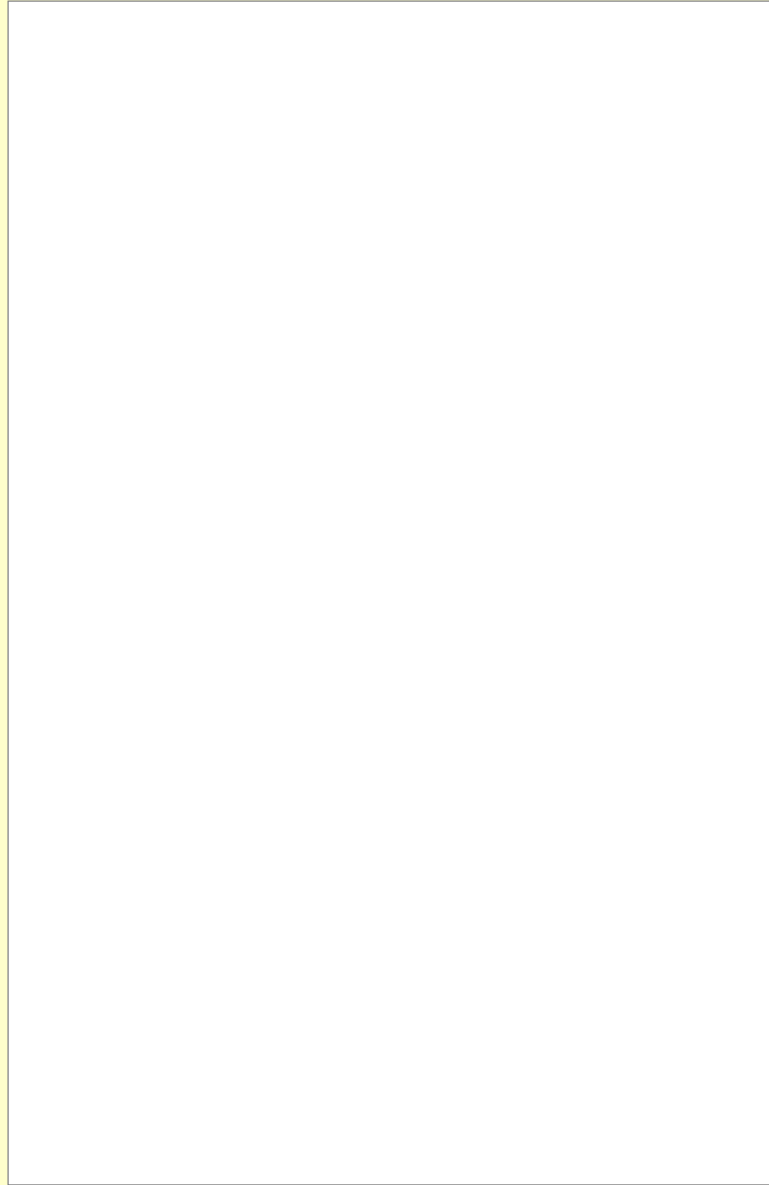
"Er is toch maar één Java", zei pastoor Bruno nog, terwijl de jongens om hem heen dromden. "Heerlijk vind ik het, dat ik weer terug ben". Dan werden auto's geharтерd en trok men terug naar de stad. Vermelden wij nog, dat met Pastoor Bruno zijn meegekomen de paters J. Klooster en W. van der Loo, beiden voor het eerst in Indië.

28 december 1936 **MGR. DE BACKERE.**

Zijn vertrek uit Soerabaia.

Mgr. Th. E. de Backere vertrok, naar wij reeds mededeelden, Donderdag 24 dezer 's morgens om 7 uur uit het R. K. Ziekenhuis aan de Reiniersboulevard, begeleid door P. Zoetmulder en twee Zusters. Bij aankomst aan de kade waren reeds aanwezig de Z. E. Superior Pastoor Bastiaensen, Pastoor Schoenmakers die Monseigneur naar Nederland vergezelt, Zuster Overste van Don Bosco met twee andere zusters, onder wie Zuster Lidwina, die eveneens meegaat om Monseigneur te verzorgen. Even later arriveerde ook de secretaris van Monseigneur, pastoor dr. J. Haest. De gezondheidstoestand van Monseigneur gebod iedere drukte en emotie te vermijden; dit hadden de vele vrienden ook begrepen, want er waren nagenoeg geen belangstellenden aanwezig, wel waren er verschillende bloemstukken. Monseigneur was bij aankomst zeer vermoeid; onmiddellijk werd hij vanuit de auto, die tot aan de valreep was doorgereden naar zijn hut gebracht, waar hij dadelijk ging liggen om uit te rusten. Om hem niet verder te vermoeien werd het afscheid verkort, en keerden de pastors en zusters dra naar hun werk terug. Alleen de pro-prefect pastoor Zoetmulder bleef nog achter tot het uur van vertrek.





30 december 1936 **Mgr. Th. E. de Backere heden Vertrokken.**

Verscheidene bekende Bataviasche figuren hebben de Hoofdstad Vaarwel gezegd. Met het m.s. "Dempo" van den Rotterdamschen Lloyd, dat hedenmiddag naar Holland is vertrokken, is o.a. ook afgereisd Z. E. Mgr. Th. E. de Backere, die in het Moederland herstel van gezondheid hoopt te vinden.

Naar wij vernemen is Mgr. De Backere in het ziekenhuis aan den Reinierszboulevard te Soerabaja door dr. Lagro onderzocht en deze medicus constateerde een hartkwaal. Het klimaat van Soerabaja is voor den zieke ongunstig, terwijl ook een Indisch bergklimaat niet de ideale verbetering wordt geacht, vandaar dat deze hooge geestelijke thans naar Nederland vertrekt.

Intusschen zal worden nagegaan of dit vertrek het begin is van een tijdelijk ziekteverlof, dan wel of hierop pensionneering van Mgr. De Backere zal volgen.

De leiding van de prefectuur berust hans bij pastoor J. J. Zoetmulder.

Voor de Katholieke gemeenschap in Nederlandsch-Indië zou een pensionneering van Mgr. De Backere een ernstig verlies beteekenen.

Deze zeer beminde geestelijke heeft sedert 1923 onafgebroken zijn krachten aan den opbouw der missie gewijd.

Voordat hij hier benoemd werd, had hij in Nederland ook reeds prachtig werk verricht. Mgr. De Backere behaalde te Rome een doctoraat in de Godgeleerdheid en een licentiaat in de wijsbegeerte.

Hij werd benoemd tot hoogleeraar in de wijsbegeerte in het Missie-huis der Paters Lazaristen te Helden-Panningen en daarbij novice-meester.

Sedert 1919 was hij Overste van het Sint Vincentius-seminarie te Wernhoutsburg.

Toen in 1923 de Paters Lazaristen op Java kwamen, behoorde Pastoor De Backere tot de

eerste vier; hun werkzaamheden kwamen daarbij meteen onder zijn leiding. Opmerkelijk mag worden genoemd, dat sedert de komst van de Paters Lazaristen in de Prefectuur van Mgr. De Backere een opleving kon worden geconstateerd. Door hem en onder zijn leiding werd dan ook de grondslag gelegd voor de missie onder de Javanen.

Ook voor het vereenigingsleven te Soerabaja op Katholieken grondslag heeft Mgr. De Backere zeer veel gedaan.

Omtrent zijn vertrek uit Soerabaja lezen wij in de "Ind. Crt.", dat bij zijn inscheping aanwezig waren Z. E. Superior Pastoor Bastiaensen, Pastoor Schoenmakers die Monseigneur naar Nederland vergezelt, Zuster Overste van Don Bosco met twee andere zusters, onder wie Zuster Lidiwina, die eveneens meegaat om Monseigneur te verzorgen. Even later arriveerde ook de secretaris van Monseigneur pastoor dr. J. Haest.

De gezondheidstoestand van Monseigneur gebod iedere drukte en emotie te vermijden; dit hadden de vele vrienden ook begrepen, want er waren nagenoeg geen belangstellenden aanwezig, wel waren er verschillende bloemstukken.

Monseigneur was bij aankomst aan boord zeer vermoeid; onmiddellijk werd hij vanuit de auto, die aan den valreep was doorgereden, naar zijn hut gebracht, waar hij dadelijk ging liggen om uit te rusten.

Om hem niet verder te vermoeien werd het afscheid verkort, en keerden de pastoors en zusters dra naar hun werk terug.

Alleen de pro-prefect pastoor Zoetmulder bleef nog achter tot het uur van vertrek.

12 januari 1937 **Pastoor A. A. Weda C. M. †.**

De plechtige Uitvaartdienst.

In de O. L. Vr. Kerk op Kepadjen te Soerabaja heeft de plechtige uitvaartdienst plaatsgehad voor pastoor A. A. Weda.

Het stoffelijk overschot van den overleden priester lag tusschen brandende kaarsen in het middenschip van de kerk opgebaard. Op de kist lagen de stola en de baret, de teekenen der priesterlijke waardigheid.

Het kerkgebouw in rouwkleed was, naar de "Ind. Crt." meldt, vol mensen. Pastoors van Kepadjen en andere parochies, religieuzen van verschillende orden, deputaties van Katholieke vereenigingen, talrijke leden van den Kruisriddersbond en van de Meisjeswacht, alsmede van de R. K. verkennerij, en van andere jeugdverenigingen vulden het gebouw.

De Mis van Requiem werd door den Superior Regularia, den hoogerw. heer P. A. Bastiaensen, C. M., geassisteerd door twee pastoors, gecelebreerd. Op de zij-altaren werden eveneens rouwmissen gelezen. Na de plechtige liturgische handelingen bij de lijkbaar werd de kist naar buiten gedragen, waarna een lange stoet de lijkkoets naar de begraafplaats begeleidde.

De kerkelijke gezangen van de begrafenis mis werden door het St. Caecilekoor gezongen. Een groep kruisridders en leden van de meisjeswacht vertrok intusschen met de stoomtram naar Kembang Koning, waar verschillende andere belangstellenden den stoet afwachtten. Keurig in het gelid, met het omfloerste vaandel voorop marcheeren de kruisridders. Achter het kruis volgde het koor der eerwaarde broeders en een zeventiental geestelijken met den pro-prefect, pastoor Zoetmulder. Omstuw door een groote schare Katholieken, terwijl het broederkoor het gezang "Miserere" aanhief, reed de lijkkoets verder de begraafplaats op. Bij het graf verrichtte pastoor Zoetmulder de liturgische handelingen, waarop het gezang: "Ego sum resurrectio et vita", werd aangeheven.

Pastoor Bastiaensen hield een korte rede, waarin hij diep geroerd namens de geestelijkheid dank zegde voor de betoonde belangstelling en voor de H. H. Missen die voor de Zielerust van pastoor Weda zijn aangevraagd. Na een gemeenschappelijk gebed was de plechtigheid geëindigd. Het verscheiden van pastoor Weda heeft diepen indruk gemaakt op allen, die hem uit de verte of van meer nabij hebben gekend.

Requiescat in pace!

13 januari 1937 **In memoriam Pastoor Weda.**

DE PLECHTIGE UITVAART.

Dezer dagen is, zooals wij in het kort hebben bericht, aan de prefectuur Soerabaja een derde persoon ontvallen in de persoon van pastoor A.A. Weda C.M. Reeds eenige weken lijdend aan typhuze koorts en, naar men dacht, reeds door de crisis heen, had men niet meer dit heengaan verwacht. Athans de buitenwereld niet. Men had gehoopt deze jonge frissche energieke kracht voor zijn mensen en zijn parochie te mogen behouden, waar men toch reeds handen te kort kwam.

Het heeft niet zoo mogen zijn. De koorts had zijn lichaam totaal afgemat, het bleek

tegen den laatsten aanval niet bestand. Zondag jl. had pastoor Weda de hem bezoekende confraters reeds niet meer herkend, zoo lezen wij in het "Soer. Hbld." van Woensdag, behalve zijn klas- en studiegenoot, pastoor Schilder, samen met wien hij was gewijd en met wien hij ook naar Soerabaja was gereisd in Augustus 1933. "Hij was een uiterst vlot mensch met groote gaven en een buitengewoon verstand. Indien de prefectuur Soerabaja niet zoo hard, zoo broodnodig nieuwe krachten had behoefde, zou hij hebben moeten doorstudeeren. Hij was er voor bestemd", aldus pastoor Schilder. Dinsdagmorgen om zeven uur had de dood zich reeds aangekondigd en voor zoover het werk het toeliet hadden de pastoors zich naar het Ziekenhuis begeven. Later werd de ademhaling zwaarder om dan tegelijk «iet de krachten langzaam af te nemen. Om kwart voor elf is hij zonder bij kennis te zijn geweest heel kalm overleden.

De Dooden-metten.

Gistermiddag om vijf uur werden de metten voor den overledene gebeden, zonder verdere kerkelijke plechtigheden, daar het vigilie van Driekoningen reeds was ingezet. Geen absoûte dus en geen kerkelijke zang.

Alleen het priesterkoor hing zwaar van de zwarte roufloers en tusschen brandende kaarsen stond de katafalk opgesteld.

Buiten de pastoors van Soerabaia merkten wij nog op eenige confraters van den overledene.

Het stoffelijk overschot was niet in de kerk aanwezig.

De requiemmis.

Vooraf in de benedenstad was de verslagenheid groot. Bijna vier jaar had pastoor Weda hier gewerkt en zijn sympathieke persoon was er een graag geziene verschoning, vooral bij de jeugd.

Nu danook zijn dood hier bekend was geworden, wilde heel Kepadjen den overledene voor het laatst kinderlijke dankbaarheid en biddend hulde brengen.

Reeds lang voor den aanvang der plechtigheden waren velen naar de kerk gekomen, het was er zeer druk en de politie had de handen vol om het verkeer te regelen.

Toen om acht uur de mis een aanvang nam, was geen plaatsje in de kerk onbezet.

Tegen alle verwachting in was het lijk toch naar de kerk overgebracht.

Gedekt met stoel en bonnet, teekenen van de priesterlijke waardigheid stond de kist tusschen brandende kaarsen in het middenschip.

De plechtige requiemmis werd opgedragen door pastoor P.A. Bastiaensen, den superior regularis der Lazaristen, geassisteerd door Pastoor Schilder, diaken en door Pastoor Dijkstra als sub-diaken, terwijl pastoor Van der Loo als ceremoniaris fungeerde.

In de eerste rijen banken waren de waarnemend Apostolisch Prefect van Soerabaja, pastoor Zoetmulder gezeten, pastoor dr. Haest, pastoor Artz, als afgevaardigde van de Apostolische prefectuur Malang, verschillende confraters uit de prefectuur Soerabaja en verder de geestelijkheid van de stad.

Aan de zij-altaren werden stille missen gelezen door de pastoors Mensfoort uit Madioen en pastoor J. Wolters uit Kediri.

De absoûte.

Pastoor Bastiaensen verrichtte ook de absoûte, geassisteerd door dezelfde dignitarissen. Dan zingt het koor het romensorium "Libera me Domine" als een bede om verlossing en bevrijding; en als de celebrant rond de baar gaat, sprenkelend met wijwater en zegenend met wierook hangt er bijna voelbaar een indrukwekkende stilte van eerbied, rouw en christelijke berusting in de kerk.

Dan zet het koor als een feestzang de meest ontroerende antifoon in uit den schat van gewijde muziek: "In Paradisum deducant te Angeli", waarin de engelen worden gesmeekt den dierbaren doode op te nemen en hem in luisterrijke vaart op te voeren naar den hemel om er het loon te ontvangen voor zijn arbeid. Dit gebed dat alle rouw en droefenis doet vergeten, is wel de kern van de doodenliturgie, steeds weer even treffend om haar heerlijke schoonheid.

De klokken luidden met afgemeten slagen de uitvaart, de dragers heffen de baar en gaan langzaam achter het kruis aan, door Pastoor Dijkstra gedragen en gevolgd door de misdienaars met kaarsen.

Diep onder den indruk verlaten de menschen de kerk. Als de baar in het portaal ia gekomen wordt de kist naar den lijkwagen gedragen.

De begrafenis.

De stoet stelt zich in beweging. Voorop de kruisridders en andere jeugdorganisaties al of niet in uniform; dan volgen de lijkwagen en de volgauto's. Langs Boeboetan, Pasar Toeri, en Kedonganjar werd Kembang Koening bereikt, waar de stoet zich opnieuw

formeerde. De kruisridders en andere vereenigingen schreden door naar het graf. Voor aan den stoet het kruis, door pastoor Dijkstra gedragen, en geflankeerd door misdienaars met kaarsen dan het zangkoor, de geestelijkheid en de lijkwagen, gevolgd door de meisjeswacht, waarvan de overledene oprichter was en aalmoezenier, tenslotte de meisjescongregatie waarvan pastoor Weda eveneens directeur was.

Bij een zijpad werd de kist uit den wagen genomen en op de baar geplaatst, waar pastoor van de Loo de stoel over de zwarte lijkwade plooidde en de bonet erop neerlegde.

Bij het graf gekomen, werd de kist op de baar door den wvd. Apostolisch Prefect van Soerabaja, pastoor Zoetmulder met wierook gezegend en met wijwater besprenkeld, waarna de biddende stemmen van de geestelijken wederom de gezangen zingen van de absoûte.

Grijs hing de lucht boven de treurende tjemara's, en een zacht regentje druppelde neer.

Als de kist door de dragers wordt opgenomen, klinkt het commando: "Geeft acht" en als zij langzaam in de groeve neerdaalt een tweede commando "Saluut", waarop de kruisridders, eveneens door Pastoor Weda opgericht, den doode hun laatsten groet brengen.

Namens de familie en de geestelijkheid van Soerabaia dankte Pastoor Bastiaensen, den superior der lazaristen voor de belangstelling, voor de gebeden en missen, welke voor het herstel van den overledene tijdens diens ziekte waren opgedragen.

"Dit jonge leven hebben wij niet mogen behouden", aldus spreker, "dat wij daarom voor zijn zielerust bidden".

Wanneer hierna eenige "Onze Vaders" en "Wees Gegroeten" zijn gebeden, en de pastoors gewijde aarde op de kist hebben gestrooid, is de plechtigheid ten einde en wordt de stoet ontbonden.

Diep onder den indruk gaan allen weer terug naar huis, langs de versierde straten, welke wel een zeer schrille tegenstelling waren met deze in-droeve plechtigheid.

1 maart 1937 **St. Melaniawerk.**

Drukbezochte jaarvergadering en tentoonstelling.

Zondagmorgen had in den Katholiek Socialen Bond de Jaarvergadering plaats van de St. Melaniavereeniging.

Langs de muren was tevens een uitgebreide tentoonstelling ingericht van werk, dat door de leerlingen van de St. Melania-school was vervaardigd. Vlotte gebatikte albums, vloeimappen, kleedjes en kussens en theemutsen, terwijl door de kleine vaardige handen ook veel fijn kinderlinnengoed was gehandwerkt, dat niet alleen vele kijkers, doch ook vele koopsters trok, hetgeen uiteraard de bedoeling was. De baten komen ten goede aan het S.M.W.

Het welkomstwoord.

De belangstelling was zeer groot én van de zijde van de leden én van die van geestelijkheid en genoodigden.

Wij merkten o.m. op den pro-prefect, pastoor J. Zoetmulder, den missieoverste van de Lazaristen, pastoor P. A. Bastiaensen, pastoor dr. Haest en de ex-presidente, mevrouw de Jong en echtgenoot. Later kwamen nog enkele heeren geestelijken.

De zaal was goed gevuld, zelfs zeer goed, toen mevrouw Fisher het woord nam om als presidente van het St. Melaniawerk te Soerabaia een woord van welkom te richten tot de vele aanwezigen.

19 maart 1937 **HET SCHIJF. — Koperen Priesterfeest.**

— Op Zaterdag 20 Maart viert onze oud-dorpsgenoot, de hoogerw. heer Ant. Bastiaensen zijn koperen priesterfeest. In 1924 als missionaris vertrokken naar Java, werd hij onlangs benoemd tot algemeen overste der Priesters Lazaristen in de prefectuur Soerabaia. Als zoodanig herdenkt hij in de Tempelstraat te Soerabaja den dag, waarop hij 1 voor 12½ jaar in het Missiehuis van Helden-Panningen werd priester gewijd. Aan belangstelling van uit het moederland en van ginds zal het den ijverigen missionaris wel niet ontbreken.

19 maart 1937 **MGR. J. J. NOORDMAN.**

Celebreert een mis.

De kolonel-hoofdaalmoezenier van Leger en Vloot in Nederland, mgr. J. J. Noordman, is heden per auto te Soerabaia gearriveerd. Mgr. zal met Paschen een mis celebreren in de benedenstad-kerk, dit op uitnodiging van pastoor Bastiaensen, den missie-overste van dis Lazaristen. Na Paschen zal midden-Java worden bezocht en half April Bandoeng.

10 april 1937 **MÈRE ROSA'S FEEST.**

In eigen kring gevierd.

Zooals wij reeds hebben medegedeeld, heeft gisteren de overste van de Zusters Ursulinen op Kepandjen, Mère Rosa haar zilveren professiefeest gevierd.

De opzet van het feest, zooals men het zich had gedacht, was voornamelijk de viering in eigen kring; er een kloosterfeest van te maken.

Dit culmineerde dan ook in een plechtige Mis in de kloosterkapel, waarvan het hoofdaltaar geheel met angrek boelans was versierd.

Celebrans was de hoofdpastoor van Kepandjen, pastoor Bastiaensen, die geassisteerd werd door de pastoors Bruno en Dijkstra, resp. als diaken en subdiaken.

Eenzoo werd een plechtig lof gecelebreerd door pastoor Bastiaensen met assistentie va» dezelfde pastoors.

In den namiddag maakten zich vele bekenden en vrienden van de Zusters op om Mère Rosa op dit feest te komen gelukwenschen.

Wegens ziekte van Mère Prieure uit Malang was de assistanten van het zusterklooster uit Malang overgekomen, terwijl de Zusters Ursulinen van Darmo ook allen hun gelukwenschen zijn komen aanbieden.

Het was een va-et-vient in de Donkerstraat.

Voor de weeskinderen van St. Ursula zal echter volgende week Vrijdag oen feestje worden gegeven. Het overige feest zal worden opgespaard tot het volgende jaar, wanneer de zusters het 75-jarlg verblijf van hun orde op Java vierden.

23 juni 1937 **DE BROEDERS VAN OUDENBOSCH.**

Slot der jubileumfeesten.

Als slot van de jubileumfeesten bij de Broeders van Oudenbosch vond gisteravond in de aula van de Broeders een feestje plaats, dat de jubileerenden hadden aangeboden aan autoriteiten, weldoeners, ouders en genoodigden, die dan ook in grooten getale waren opgekomen, zoodat er geen plaats onbezet is gebleven.

Onder de aanwezigen merkten wij op den pro-prefect van Soerabaia, pastoor J.

Zoetmulder, dan superior regularis, pastoor Bastiaensen, pastoor dr. J. Haest en een groot deel van de geestelijkheid.

Voorts waren nog aanwezig de heeren Offringa en Schwantje, inspecteurs W. L. O. en Broeder overste uit Madioen; het voltallige huldigingscomité en de heeren Heiligers, Bouman Jr. en anderen.

Het is vanzelf sprekend ondoenlijk het overrijk program punt voor punt de revue te doen passeeren.

Er was veel verscheidenheid, hetgeen den avond een bijzonder prettig cachet verleende.

Na een nummertje muziek werd een aardig frisch éénactertje "De Betooverde Prins" opgevoerd door de jongens van de lagere school, een tooneelstukje in drie bedrijven, dat ook bijzonder vlot door de jongens werd gespeeld. Vooral de openhartige, gulle, gemoedelijke opperkok viel bij het publiek in den smaak.

De koren van beneden- en bovenstad gaven een paar mooie zangnummers weg waarvan wij noemen de "Dorpsdans" van Jacques Perk met muziek van H. Andriessen, en het "Lied van den Arbeid" van René de Clercq, met muziek van Wierts. Voorts gaven de Mulo-leerlingen nog een tooneelstukje "Wij leven mee", terwijl een keurig gymnastieknummer met een paar acrobatische hoogstanden vele applausjes in ontvangst had te nemen

In de pauze werd een koele dronk geserveerd.

4 juli 1937 **Bij de Lazaristen**

Op St. Petrus en Paulus diende Z. H. Exc. Mgr. Joannes Michael Buckx, S.C.J. in het Missiehuis St. Joseph te Helden-Panningen de volgende H.H. Wijdingen toe aan de fraters van de Congregatie der Lazaristen:

de Kruinschering: aan Petrus van der Borcht (Bergen op Zoom); Joseph Burm (Kloosterzande); Leo Ebisch (Panningen); Petrus van Gorp (Tilburg); Gerardus de Graaff (Amsterdam); Mathias Hensgens (Brunssum); Franciscus Janssen (Boschkapelle); Leonardus Meuffels (Dieteren).

de vier Mindere Orden: Cornelis Beekmans (Beek bij Breda); Gerardus Boonekamp (Nootdorp); Joannes van Gooi (Breda); Antonius Graafmans (Tilburg); Gerardus Jacobs (Venlo); Gerardus Smets (Helden-Koningslust); Joannes van Spaandonk (Tilburg).

het H. Subdiaconaat: Jacobus Boonekamp (Nootdorp); Nicolaas Dames (Lisse); Michaël van Driel (Blerick); Joannes Hermans (Helden); Cornelis Konings (Tilburg); Wilhelmus Kwaaitaal (Geertruidenberg); Joseph v. Mensvoort (Berkel N.B.)

het H. Priesterschap: Joannes de Bakker (Hontenisse); Franciscus Dusée (Tilburg); Joannes Klooster (Den Haag); Joannes Lemmen (Blitterswijk); Wilhelmus van der Loo (Standdaarbuiten); Robertus Pladet (Hontenisse).

De nieuwgewijde priesters ontvingen tevens alle zes hun bestemming voor de Missie,



## Naspeuringen van Paul Theelen: Toon Bastiaensen uit Het Schijf

n.l. voor China (Yungpingfu): J. de Bakker en Fr. Dusée; voor Java (Soerabaja): J. Klooster en W. v. d. Loo; voor Brazilië: J. Lemmen en R. Pladet. Tevens zullen zich nog naar de Missie van Soerabaja begeven de Eerw. heeren Antoon Bastiaensen (Het Schijf-Rucphen), Jac. Bruno (Alkmaar) en Theod. Heuvelmans (Panningen), die alle drie tot herstel van hun gezondheid eenigen tijd in het vaderland hebben doorgebracht.

20 juli 1937 **KEDIRI.**

(Van onzen correspondent.)

Het Openluchtspel.

Onder buitengewoon groote belangstelling vond Zondagavond jl. in het openlucht-theater te Pohsarang de opvoering plaats van het mysterie-spel „Jozef in Egypte”. Waren er bij de eerste voorstelling op Tweeden Pinksterdag een zesduizend toeschouwers, Zondagavond j.l. bedroeg het aantal belangstellenden uit de Inheemsche wereld naar ruwe schatting wel achtduizend, terwijl ook van Europeesche zijde de belangstelling zeer groot was.

Onder de aanwezigen merkten wij o.a. ook op mgr. Albers van Malang met enkele paters van de Orde der Carmelieten, benevens pastoor Bastiaensen, Superior Regularis der Lazaristen.

De avond werd geopend door pastoor Wolters, die in een korte toespraak tot de aanwezigen de hoop uitsprak, dat men de diepe beteekenis zou begrijpen van dit mysterie-spel, waarin Jozef, als voorafbeelding van Christus, de hoofdrol vervulde. Spreker richtte vervolgens een woord van dank en waardeering tot ir. Maclaine Pont, aan wiens groote kennis der oude Egyptische geschiedenis en vooral ook de onvermoeibare toewijding, waarmede deze het geheel had geregeld, het te danken was, dal deze tweede uitvoering in dit Openlucht-theater tot stand is gekomen. Gememoreerd werd nog de hulp, verleend door eenige dames uit Madioen, waarna pastoor Wolters zijn toespraak besloot met het uitspreken van de hoop, dat alle aanwezigen een genotvollen avond zouden hebben.

Door Pastoor Bastiaensen werd hierop een toespraak in het Javaansch gehouden tot de Inheemsche aanwezigen.

De opvoering nam vervolgens een aanvang. Bet was een niet te onderschatten voordeel, dat het verhaal zoowel in de Inheemsche als in de Europeesche wereld bekend is. Het spel der medewerkenden was boven allen lof verheven! Dezen avond werd wederom eens een bewijs geleverd voor de juistheid van de bewering, die men zoo dikwijls hoort, namelijk, dat de Inlander een geboren tooneelspeler is. De prestaties van de medewerkenden waren dusdanig, dat eigenlijk geen oogenblik het idee werd gevormd, dat hier slechts dilettanten aan het werk waren. De vlotheid en het gemak, waarmede de verschillende rollen werden vertolkt, verdient alle appreciatie.

De grijze Jakob, Jozef in zijn rol als verstootene, zoowel als in die van onderkoning, zijn broeders, eerst in hun haat, en later in hun onderdanigheid ten opzichte van den onderkoning, hun broeder, al deze figuren werden op voorbeeldige wijze voor het voetlicht gebracht.

De technische zijde, grootendeels verzorgd door ir. Maclaine Pont, verdient bijzondere vermelding.

De opzet der verschillende gebouwen, zooals wij die in onze aankondiging reeds beschreven, de tot in de kleinste finesses verzorgde kleeding, het was alles in één woord af!

De Nijlbasken, die af -en aanvoeren, waarbij het Noord-Afrikaansche roeierslied ten gehoor werd gebracht, de Egyptische strijdswagen, waarin de Pharao ten tooneele verscheen, het werkte alles mede, om de juiste sfeer zoo goed mogelijk te treffen, waardoor het gebodene uiteraard tot hoog peil werd opgevoerd.

Deze avond heeft inderdaad alle verwachtingen verre overtroffen. De aanwezigen bleven van het begin tot het einde geboeid en zoo werd deze tweede opvoering een groot succes.

Een resultaat, dat den organisatoren, pastoor Wolters en ir. Maclaine Pont, en zeer zeker ook allen medespelenden groote voldoening zal hebben geschonken.

14 september 1937 **MARIA-CONGREGATIE.**

Nieuwe leden.

Onder het lof in de O. L. Vrouwenkerk hebben een dertigtal nieuwe meisjescongregantisten hun opdracht gedaan aan Maria. De Kerk was overvol. Pastoor Wessels uit Kediri heeft de congregantisten toegesproken.

Na het lof had een feestelijke reunie plaats, waarbij pastoor Bastiaensen, de missie-overste het diploma uitreikte aan de nieuwelingen na een kort woord tot hen te hebben gesproken. Hierbij releveerde de spr. dat de benedenstad thans zeven afdelingen van

de Maria-Congregatie telde, welke alle hierbij vertegenwoordigd en aanwezig waren. Na afloop van deze plechtigheid werden door de verschillende afdelingen voordrachtjes gehouden, welke zeer tot genoegen van de aanwezigen uitvielen.

9 oktober 1937 **SOERABAJA, 9 OCTOBER 1937.**

MÈRE FRANCISCA †.

Gistermorgen is in het klooster van de Zusters Ursulinen, Donkerstraat plotseling overleden Mère Francisca.

Mère Francisca, in de wereld Maria Geppaert was geboortig uit Madioen en zou in December 67 jaar zijn geworden.

Zij was te Soerabaia een bekende figuur. Lange jaren, wij spreken van vroeger, stond zij aan het hoofd van den zoogenaamden naaiwinkel, en onder haar leiding voerden de meisjes die daar werkzaam waren opdrachten uit van buiten, uitzetten werden er vervaardigd enz. Toen deze inrichting werd omgevormd tot de Industrieschool, thans Nijverheidsschool, kwam zij in andere handen en de laatste jaren heeft Mère Francisca aan de fröbeltjes van de H. I. S. nog les gegeven, terwijl zij ook veel katechismusles gaf.

Vanmorgen om half zes vond in de kapel de uitvaart plaats, welke werd opgedragen door Pastoor Bastiaensen, die ook de absoûte verrichtte om half acht, waarna de begrafenis plaats had.

Bij de begrafenis waren vele zusters uit de Donkerstraat aanwezig, alsmede eenige zusters van Don Bosco, Br. Placidus en vele belangstellenden uit de stad. De weesmeisjes van het St. Ursulatehuis hadden eveneens de haar dierbare doode naar haar laatste rustplaats geleid.

Van de pastoors merkten wij nog op pastoor dr. J. Haest, pastoor Van den Brandt, pastoor Schoenmakers en pastoor Dijkstra.

Pastoor Bastiaensen verrichtte de begrafenisplechtigheid en dankte na afloop namens de zusters voor de belangstelling en de gebeden.

29 november 1937 **Don Bosco-Tehuis ingewijd**

Intiem kerkelijk feest

Wat de Don Bosco-stichting in het algemeen voor de stad Soerabaja is gaan beteekenen, hebben de tien jaren geleerd dat deze stichting hier werkzaam was en men behoeft geen insider of ingewijde te zijn om de onmisbaarheid te begrijpen van een dergelijke vereeniging. Vooral uitte zich haar praktische beteekenis in het Don Bosco-tehuis, waar honderden jongens maatschappelijk en religieus werden groot gebracht tot flinke, fiksche kerels.

Tot op heden, wij schreven het hier reeds meermalen, was echter het tehuis zoo primitief en van zoo'n groote gedwongen soberheid aan inrichting en huisvesting dat een controleerend ambtenaar er eens schande van sprak. Maar waar geen geld is verliest den keizer zijn recht en de stichting heeft een zeer groote strubble gehad om toen de plannen eenmaal waren goedgekeurd door Regeering en Gemeente, ook werkelijk de praktische uitvoerbaarheid te bewijzen door het eenvoudige gebaar van hem die financieel sterk staat.

Maar hoe het zij, de Don Bosco-stichting thans 10 jaren oud – welk feest gevierd zal worden op den dag van de officieele opening, 5 December –, heeft zich aan den geldnood ontworsteld en een gebouw neergezet aan de Princesselaan, dat ondanks zijn uiterste doelmatigheid en strenge soberheid een heerlijke frischheid ademt welke tientallen jaren zal trotseeren.

Inwijdingsfeest.

Het was er Zaterdagmorgen nog stil en doodsch aan de hobbelige Princesselatan met zijn tweedehandsch asphalt. Voor het nieuwe gebouw met zijn imposante glorieus witte gevel lag het perkje – teeken van den drogen tijd – kaal, dor, gespleten. De Nederlandsche vlag en de geelwitte Pauselijke wapperden in het zeldzame windje. Er stonden een paar auto's langs den weg en in den oprit, maar daarmee was alles gezegd. Toch was het reeds druk in den grooten hall van den nieuwbouw aan de Princesselaan, toen de vertegenwoordigers van kerkelijke en religieuze instanties zich aldaar verzamelden – om reden van intiemen aard en practische overwegingen droeg deze viering een huiselijk karakter. Wij merkten er vooreerst op den Apostolisch Prefect van Malang, Mgr. Albers O. Carm., en de missie-overste van de Paters Carmelieten, pastoor Henckens. Voorts waren nog aanwezig, buiten de geestelijkheid van Soerabaja, een vertegenwoordiging van het weeshuis te Probolinggo, frater Augustinus, van de Ursulinen op Darmo en Kepandjen, alle broeders van de Coen Boulevard, daar dezen de kerkelijke gezangen zouden verzorgen, en architect Henri Estourgie en echtgenote. Ook eenige vrienden van het tehuis waren aanwezig.

De plechtigheid.

Om acht uur ongeveer nam het voor het publiek toegankelijke deel van de kerkelijke plechtigheid een aanvang. In processie trok men rond het kapelletje waarna onder het zingen van de Litanie naar binnen werd gegaan.

Pastoor J. Zoetmulder, Pro-prefect van Soerabaja, tevens directeur van de Don Bosco-stichting, die de inwijding persoonlijk wilde verrichten, droeg na de inwijding een plechtige Mis op. Intusschen werd door den missieoverste van de heeren Lazaristen, pastoor Bastiaensen, de inwijding verricht van de verschillende localiteiten. Vermelden wij nog dat de kapel is toegewijd aan den H. Vincentius à Paulo, den stichter van de congregaties van de Missiën (Lazaristen) en van de Zusters van Liefde.

Door het broederkoor van de H. Hartkerk aan de Coen Boulevard werd uitgevoerd de "Missa in honorem Sancti Jacobi" van den kerkorganist en componist Jan Nieland, van wien ook het Magnificat was, dat tijdens het Offertorium werd gezongen. Het geluid van dit goed geschoolde koor – het staat onder leiding van Broeder Redemptus – waar verscheidenen zeer goede stemmen bij zijn, verdeelde zich prachtig door de kleine ruimte, waar vanzelfsprekend door grootere reserve rekening mee was gehouden. Na de mis daverde het "Laudate Dominum" door het kerkje, een vierstemmige compositie van Jac Ruygrols.

Feestelijk ontbijt

De zusters hadden in eenige zalen een eenvoudige koffietaal aangericht, welke aan de deelnemers werd aangeboden.

Het spreekt echter wel vanzelf dat de directeur, de zusters en de architect vele felicitaties in ontvangst hadden te nemen.

Na de koffie volgde de rondgang door het tehuis.

Het nieuwe tehuis

Het terrein waarop de nieuwbouw is verzezen wordt door de kali, de Princsesselaan, een toekomstige straat en een stuk bouwgrond begrensd. Het geheel heeft plus minus een oppervlakte van 25.000 M', en ongeveer een vijfde deel ervan is bebouwd geworden. Achter het getouw strekken zich de sportterreinen uit.

Zoals wij reeds hebben gemeld werd het huis zoo doelmatig mogelijk ingericht.

Links van het tehuis door een overdekt gaanderijtje verbonden met de studiezaal der jongens staat de woning van den directeur.

Het geweldig groote complex dat twee honderd jongens en kinderen zal kunnen bergen is een wel plotselinge groote verbetering geworden. De architect Henri Estourgie heeft van dit eenvoudige en sobere gebouw een project gemaakt waar hij met hart en ziel aan heeft gearbeid. Het blijft geheel in het kader van de omringende woningcomplexen, heeft niets geforneerds, doch draagt door zijn strakke lijnen veel bij tot de herleving van de dorre woestenijs op Sawahan. De weg is er verre van ideaal, de kampong lag er tot voor eenige jaren eenzaam aan den grooten weg, doch thans vooral met de in aanbouw zijnde complexen en de groote nieuwbouw van dit tehuis is het aspect totaal veranderd. En ook het geluidlooze van deze voorheen zoo doodsche stadsuitlooper zal wel met één slag veranderen wanneer er een paar honderd jongens komen lawaai maken, ravotten en spelen.

De stad Soerabaia kan trotsch zijn op een dergelijke aanwinst en wij gelooven dat zij dit in de toekomst ook wel toonen zal.



31 december 1937 **Kerstviering van de Katholieke Javanen in Soerabaia.**

Men schrijft ons: Zondagavond 26 December werd er in de speelloods van de St. Theresiaschool van Ketabang Kerstfeest gegeven door de P.P.K.S. (Vereeniging van alle Katholieke Javaansche vereenigingen van Soerabaia). Hoewel er onder de Katholieke Javanen wel eens meer feesten werden gegeven, kunnen we nu pas zeggen, dat dit wel het meest geslaagde feest was, te oordeelen naar de belangstelling van meer dan vijfhonderd Javanen, ouders en kinderen.

Een lof, waaronder gezongen werd door een Javaansch gemengd koor vormde de opening van het feest. Hierna volgde het welkomstwoord van de voorzitter van de P.P.K.S. de heer Soeratiman en een dankwoord aan de belangstellenden, waaronder genoemd mochten worden de Zeer Eerw. Heer A. Bastiaensen, de Javanen-pastoor van Soerabaia, Eerw. broeders, mevr. mrs. Adolf-Jaarsma, ir. Han, en echtgenoot hr. Imamsoepardi redacteur van het "Pemandang Semangat" en andere belangstellenden.

Op het programma stonden o.m. een solozang (Noël), een kort gezongen Kerst-tableau, uitgevoerd door eenige leerlingen van de H.I.S. van de zusters van Kepandjen. Door de goede keuze van de rollen van Maria en Jozef en meer nog door den eenvoud der kinderen en de zingende kleintjes van vijf en zes jaar, die kinderlijk spontaan, maar eerbiedig voor het Kerstkindje neerknielden, om offervaardig hun verkregen geschenkjes voor Christus' voeten neer te leggen, maakte diepen indruk.

De heer C. Soekardja en mej. G. Wartinah, gaven "Kerstgedachten" waar geboeid naar geluisterd werd. Het Kerstfeest onder de Katholieke Javanen is danook goed geslaagd en het succes is te danken geweest aan de eendrachtige samenwerking tusschen de verschillende Javaansche vereenigingen.

9 maart 1938 **Mgr. Verhoeks te Soerabaia**

*Groote belangstelling bij aankomst.*

Gistermiddag arriveerde Mgr. M. Verhoeks, de nieuw benoemde Apostolische Prefect, per ééndaagsche aan het Goebeng-station, door practisch geheel Katholiek Soerabaia verwelkomd. Reeds vóór zessen was het op de perrons en ook voor het station buitengewoon druk. De verschillende Katholieke jeugdvereenigingen marcheerden in een onophoudelijken stroom het station binnen: de Kruisridders, de Kath. Padvinders en Padvindsters van de Coen-boulevard en van Ketabang, de Voortrekkers, de Kath. Meisjes Wacht, de Kath. Jeugd Vereeniging, de Franciscus Xaverius Vereeniging, de Kabouters, en de Javaansche Kath. Vereeniging.

Alle Soerabaiasche Pastoors waren op het perron verzameld. Zoo zagen wij de pastoors

Bastiaensen, Maassen, Ylst, Schilder, Dr. Haest, Smet, Dijkstra en pastoor Bruno, welke laatste als ceremoniemeester fungeerde. Dan waren er vele broeders en alle zusters van Don Bosco, die tot dezelfde congregatie behooren als mgr. Verhoeks. Ook de heer De Josselin de Jong, commandant M.L.D. voegde zich bij de wachtenden. Precies kwart over zes arriveerde de trein uit Batavia, en Mgr. Verhoeks stapte uit, gevolgd door zijn reisgezelschap. Hij werd hartelijk door zijn Soerabaiasche confraters begroet, waarop men zich naar de wachtkamer begaf. De Jeugdverenigingen vormden een eerewacht tot aan de deur van de wachtkamer. Daar had de officieele ontvangst plaats. Pastoor Bastiaensen, de religieus-overste te Soerabaia, richtte een kort doch zeer hartelijk welkomstwoord tot Mgr. Verhoeks, waarbij hij de groote blijdschap van de geheele Katholieke gemeenschap te Soerabaia vertolkte over den behouden aankomst van monseigneur in haar midden. Hierop werd een ieder in de gelegenheid gesteld zich aan den nieuwen geloofsleider voor te stellen, waarvan een ruim gebruik werd gemaakt. Buiten, voor het station, hadden de Jeugdige Katholieken zich opnieuw keurig opgesteld en brachten een laatsten groet, toen Mgr. Verhoeks per auto van het station vertrok.

26 maart 1938 **De installatie van Mgr. M. Verhoeks**

Indrukwekkende plechtigheid te Soerabaja

De installatie van Mgr. M. Verhoeks, den nieuwen Apostolischen Prefect van Soerabaja, waarover wij reeds in het kort hebben bericht, is een indrukwekkende plechtigheid geweest, welke door zeer vele kerkelijke en wereldlijke autoriteiten werd bijgewoond. De installatie geschiedde op Zondag 13 Maart in de O. L. Vrouwe-kerk te Kepandjen en tegen het uur, dat de plechtigheid zou aanvangen, was de kerk tot de laatste plaats bezet. Nadat Mgr. Verhoeks, voorafgegaan door de geestelijkheid het kerkgebouw was binnengeleid, knielde de nieuwe apostolische prefect aan den voet van het altaar, met aan zijn rechteren linkerzijde resp. de pastoors A. Bastiaensen C.M. en Th. Smet C.M. In het priesterkoor hadden voorts plaats genomen Mgr. A. E. J. Albers O.Carm., apostolisch prefect van Malang en Mgr. B. J. J. Visser M.S.C., apostolisch prefect van Poerwokerto.

Na het zingen van het "Veni Creator" betrad de pro-prefect, pastoor J. Zoetmulder, den preekstoel om eerst in het Latijn en daarna in het Nederlandsch het decreet voor te lezen, waarbij Mgr. Michaël Verhoeks op 22 October 1937 door de H. Congregatie tot Voortplanting des Geloofs tot Apostolisch Prefect van Soerabaja werd benoemd.

Na een toespraak van pastoor Zoetmulder werd de apostolisch prefect bekleed met de pontificale gewaden.

Hierna richtte Mgr. zich tot de geloovigen. Hij verklaarde getroffen te zijn door de hartelijke ontvangst, die hem reeds bij zijn aankomst in zijn prefectuur ten deel mocht vallen. Ook Mgr. Verhoeks memoreerde het werk, dat door Mgr. de Backere verricht werd als baanbreker en pionier, in het bijzonder op het gebied van onderwijs en het sociale leven. Met Gods hulp hoopte spr. het werk van zijn voorganger voort te zetten, volgens den plicht dien de geestelijke wijdingen hem opleggen. Mgr. verzekerde, dat het een zoete plicht is, zich geheel en al daaraan te kunnen wijden en steeds daarvoor klaar te staan en verheugde zich verzekerd te zijn, dat zijn beminde confraters en alle medehelpers met dezelfde gevoelens zijn beziel van lijdzaamheid en Chr. naastenliefde.

Oprechten dank betuigde Mgr. de dragers van het burgerlijk gezag wier aanwezigheid den waarborg vormt van hun onontbeerlijken steun bij het geestelijk werk. Mgr. eindigde zijn toespraak met de woorden: "Laten wij allen één blijven, één in ons vertrouwen op God opdat wij verzekerd zijn van Gods zegen!"

De kerkelijke plechtigheid werd tenslotte besloten met het zingen van den lofzang "Te Deum."

Op een drukbezochte receptie kwamen des avonds zeer velen hun opwachting maken bij den nieuwen Apostolischen Prefect.

29 maart 1938 **Mooie K.J.A. avond**

Langs een eerewacht van vrouwelijke K.J.A.-leden, die zich op de trap van het gebouw had opgesteld, betrad Monseigneur Verhoeks gisteravond de K.S.B.-zaal die evenals het tooneel met veel bloemen vroolijk was versierd. Aanwezig waren, behalve de Geest. Adviseur Pastoor Bruno, ook de missieoverste Pastoor Bastiaensen en zeer vele pastoors uit de verschillende parochies, terwijl vele belangstellende ouders de zaal tot in de uiterste hoeken vulden.

Nadat de bestuursleden der K.J.A. aan den hoogen gast waren voorgesteld, opende voorzitter Wijngaards de bijeenkomst met den christelijken groet en wees op het bijzondere cachet van den avond, die de K.J.A. gelegenheid bood Mgr. Verhoeks in haar

midden te begroeten. Dat Mgr. zelf de wensch tot deze kennismaking had geuit, waarborgt ons – aldus spreker – Uwe belangstelling voor het werken en streven der katholieke jongeren, dat veelbelovend is voor de toekomst en bij katholiek Soerabaia hoge verwachtingen heeft gewekt. Ook U hebt die op ons gesteld, want dezelfde jongeren, die zich nu klaarmaken voor het volle katholieke gemeenschapsleven, zullen later belangrijke posten moeten bekleeden in de kath. organisaties en daarin misschien voormannen worden.

Onze vereeniging bestaat ongeveer een jaar en ontstond uit den drang der jongeren zelf, die actief wilden deelnemen aan het vereenigingsleven. De K. J. A. tracht deze Jongeren breede belangstelling te geven voor zoowel onze politieke als sociale en charitatieve organisaties; ze tracht tevens de groeiende belangstelling om te zetten in daadwerkelijke actie. Deze avond wil geen indruk geven van het werk zelf, maar U in ons midden trouw en afhankelijkheid betuigen. Hij hopen in de toekomst ten volle aan Uw verwachtingen te beantwoorden. (Hartelijk applaus).

Hierop werd een vlot programma afgewerkt, dat goed was verzorgd en in beschaafden toon gehouden. Het zangkoor onder leiding van Past. Schoenmakers en de verschillende declamaties maakten een aangename indruk.

Toen het programma was afgewerkt nam Mgr. Verhoeks het woord en verklaarde zich door deze kennismaking met de K.J.A. zeer getroffen, vooral om de verheffende toon van de geboden ontspanning. Het is mij, zoo zei de kerkvoogd, volkomen duidelijk, wat de K.J.A. wil: de rijpere jeugd is vol idealen, geestdrift en edelmoedigheid, maar tast nog rond om die prachtige gaven te uiten. De K.J.A. moge de jongste der vereenigingen zijn van kath. Soerabaja, zij is zeker niet de minste. Dubbel is haar doel: het klaarmaken voor het kath.-sociale leven en het schragen der kath. gemeenschap. De actie, om daartoe te komen, moet gebaseerd zijn op innig beleefd catholicisme. Vandaar den raad om speciaal twee goede middelen der H. Kerk te benutten: de biecht en de H. Communie; de biecht, om geregeld contact te houden met de geestelijke leidsmannen; de H. Communie, om sterkte te putten bij de moeilijkheden, die voor de rijpere jeugd zoo bijzonder groot zijn. Ik ben ten volle overtuigd van de belangrijke taak der K.J.A. – zoo besloot de kerkvoogd – en weet zeker, dat mijn verwachtingen niet beschaamd zullen worden.

Tenslotte sprak ook Past. Bruno nog enkele hartelijke woorden. Er is opleving en groei in de belangstelling der jongeren voor het kath. werk in al zijn geledingen. Wat Past. Zoetmulder op den dag der kerkelijke installatie sprak over het volk van Soerabaja, is in vollen zin van toepassing op de kath. jongelui: de kath. jongeren van Soerabaja zijn goede jongelui. Kinderlijkheid is een van hun beste eigenschappen. Zij voelen zich echte kinderen van hun Moeder de H. Kerk, die in latere jaren trots op hen zal zijn.

Met een geestdriftig "Roomschen, dat zijn wij", werd de zeer mooie samenkomst besloten.

1 augustus 1938 **DE ZUSTERS URSULINEN.**

Het a.s. diamanten jubileum.

Medio October hoopt Katholiek Soerabaia waardig het diamanten jubileum der Eerw. Zusters Ursulinen te vieren: 75 jaar lang zijn de Zusters een zegen geweest voor Soerabaia en omstreken.

Een voorloopig comité is ijverig aan den slag gegaan, intekenlijsten beginnen reeds te circuleeren. Op Woensdag 3 Aug. a.s. om 6 u. 30 n.m. komt het comité weer bijeen, in de fröbelschool der Zusters (Kepandjèn 8). Ouders van leerlingen, oud-leerlingen, vooral onderwijzeressen der Zustersscholen, iedereen, die sympathiseert met het omvangrijke werk der Zusters is dan welkom. Men kan met denkbeelden voor den dag komen en medewerking verleenen om dit jubileum tot een onvergetelijk feest te maken. Men gelieve zich aan te melden bij mevr. mr. Adolfs (kantoor Kembang Djepoen 182, huis Darmokali 36) of bij Pastoor A. Bastiaensen, Kepandjèn 9.

5 augustus 1938 **Het diamanten jubileum der Zusters Ursulinen**

Feestcomité bijeen.

Woensdagavond is het feestcomité voor het a.s. diamanten jubileum der Eerw. Zusters Ursulinen te Soerabaia in de Fröbelschool op Kepandjèn bijeengekomen. Er bestond groote belangstelling van de zijde van onderwijzeressen der Zustersscholen; er was één oud-leerlinge aanwezig en overigens nog een enkele andere belangstellende. De Moderator, Pastoor A. Bastiaensen opende de vergadering met den Christelijken Groet, waarna hij de Presidente, Mevr. Mr. Adolfs, verzocht haar woord te doen. Na een kort overzicht der vorige bijeenkomst, waarin besloten werd voor de diverse feestelijkheden afzonderlijke sub-comités te vormen en intekenlijsten te laten rondgaan, ging men over tot het bepalen der feestelijkheden. Men verzocht ons

hieromtrent voorloopig slechts "algemeenheden" te publiceeren, daar e.e.a. nog een verrassing moet blijven en niet alles als definitief beschouwd kan worden.

Het jubileum vindt zijn oorsprong bij het Oude Poortje in de Donkersteeg; enkele leden van de "oude garde" weten hiervan nog wel enkele bijzonderheden te vertellen! Het feest zal daarom ook hierom "draaien".

De viering van het jubileum beslaat vier dagen, t.w. 14, 15, 16 en 17 October a.s. Op den avond van 14 October zal de officieele ontvangst plaats hebben in de groote zaal van het St. Ursula-tehuis. Verder is er gedacht aan een feestviering door de kinderen, leerlingen der Zustersscholen, de leerkrachten en een gezelligen avond voor Katholiek Soerabaia op het erf der Eerw. Zusters op Kepandjèn.

Ook de geestelijke belangen der Eerw. Zusters vragen de aandacht van het Comité, waarvoor, i.v.m. het feestelijk karakter van het jubileum pontificaal, een plechtige H. Mis zal worden gelezen in de Kerk van O. L. Vrouw Geboorte (Kepandjèn) op Zondag 16 October.

Voorts worden binnengekomen voorstellen in behandeling genomen, o.a. omtrent de wijze, waarop het geld van de intekenlijsten zal worden besteed. Het feestcomité is van meening, dat het vormen van een fonds voor de studie van minvermogende meisjes voor onderwijzeres, niet direct een gave is aan de Zusters zelf; bovendien heeft men hiervoor een grooter stamkapitaal noodig. De binnengekomen gelden zullen daarom worden benut naar het verlangen der Zusters van Kepandjèn om aan de oude gebouwen aldaar eenige verbeteringen aan te brengen.

Besloten wordt, dat de sub-comité's voor de bespreking van de diverse onderdeelen van het programma afzonderlijk zullen vergaderen. Om half acht sloot de Moderator de bijeenkomst wederom met den Christelijken Groet, waarna verschillende leden van het comité nog bleven napraten. Tijdens de bijeenkomst heerschte een opgewekte, dames eigene, drukte, hetgeen het beste doet verwachten!

28 november 1938 **De St. Anna-vereeniging**

Op 3 December a.s. zal het 50 jaar geleden zijn, dat de St. Anna-vereeniging te Soerabaia werd opgericht, althans bij besluit van den Gouverneur Generaal officieel werd erkend. Het spreekt haast van zelf, dat de vereeniging onder moderatorschap van Pater H. Jansen, toenmaals hulp priester te Soerabaia, momenteel werkzaam te Semarang, reeds eerder vruchtbaar werk verrichtte en onzeglijk veel steun ondervond van de actieve dames, die het eerste bestuur vormden. Van dezen willen wij hier Mevr. Gérhard, de eerste presidente van St. Anna, met name noemen.

Het ligt allerminst in de bedoeling bij de herdenking van dit jubileum hier een relaas te doen van het omvangrijke werk der vereeniging sinds 1888. Het is alsof St. Anna haar taak begrepen heeft en heeft opgevat als eene van werkelijke naastenliefde, in stilte, zonder eenige indiscretie, met het doel kleederen te verstrekken aan kinderen van minvermogende Europeanen en met dezen gelijkgestelden, alsmede het ondersteunen van hulpbehoevende gezinnen en het bijstaan van noodlijdende zieken. Het was als gaf zij uiting aan het woord uit de H. Schrift: "Laat Uwe rechterhand niet zien, wat Uwe linkerhand geeft" en inderdaad, buiten de verantwoordingsstaten waren ons geen gegevens uit notulen of verslagen beschikbaar.

In goede jaren stelden de inkomsten van leden en donateurs de St. Anna-vereeniging in staat een klein reservefonds te stichten, zonder welk het in magere jaren niet mogelijk geweest zou zijn aan allen, die er om vroegen steun te verleen. Het huidige bestuur, waarover Mevr. Spiekerman presideert, is zeer actief en werkt naar volle tevredenheid van den Moderator. Pastoor Bastiaensen: drie Dinsdagen van de maand heeft de bedeeing plaats in het St. Anna-gebouw naast de O. L. Vrouwekerk op Kepandjen en het zijn niet meer alleen kinderen, die van kleeren worden voorzien, doch heele gezinnen, mannen en vrouwen, die onder de nooden van deze tijden gebukt gaan.

Nu wij hier melding maken van dit vijftigjarig jubileum, verwacht men wellicht, dat het bestuur in December a.s. een feest zal organiseeren voer haar pupillen. Wij willen teleurstelling voorkomen en er enkel op wijzen dat menigeen gelukkiger is met wat kleeding dan een glaasje stroop. Overigens zou het bestuur geenszins aarzelen het zijne daartoe bij te dragen en kunnen wij de betrokkenen iets dergelijks voor een der eerste maanden van het volgend jaar in het vooruitzicht stellen. Men bedenke slechts, dat zoojuist de vakantie achter den rug is en velen groote uitgaven hebben gedaan; dat er in de vorige maanden verscheidene jubilea zijn gevierd en hiervoor en voor andere doeleinden een beroep is gedaan op de milddadigheid van het publiek. Het bestuur van de St. Annavereniging heeft ons daarom verzocht langs dezen weg er aan te herinneren, dat elke gave in natura, kleederen of levensmiddelen, welkom is. Allicht vindt men in zijn kleerenkast nog bruikbare kleedingstukken, die men niet meer gebruikt of best missen kan. Een waarschuwing zal voldoende zijn om er St. Anna

op te doen reageeren en de kleeren of de levensmiddelen worden afgehaald en de armen vieren het jubileum van St. Anna mee.

17 januari 1939 **KERKELIJKE PREFECTUUR SOERABAJA**

In den loop van deze week zullen in de prefectuur van Soerabaja de volgende mutaties onder de geestelijkheid plaats vinden :

Pastoor B. A. Bastiaensen, Missieoverste der Lazaristen en pastoor der Parochie Kepandjen, zal pastoor worden van de H. Hart-parochie op Darmo.

Pastoor A. J. C. IJlst komt in de plaats van Pastoor Bastiaensen op Kepandjen.

Pasteer Th. A. Smet, pastoor der H. Hart-parochie, wordt overgeplaatst naar Madioen.

En Pastoor Th. H. Heuvelmans, pastoor te Madioen, wordt overgepl. naar de H. Hart-parochie te Soerabaja.

11 februari 1939 **Rouw over katholiek Soerabaja Pausvlag halfstok.**

Vrijwel onverwachts kwam het overlijdensbericht van Z. H. den Paus Pius XI voor katholiek Soerabaja. Hoewel de ochtendtelegrammen reeds meldden, dat, i.v.m. met den hartaanval, die Z. H. de Paus in den nacht kreeg, het ergste werd gevreesd, dacht niemand er aan, dat het einde reeds zoo nabij was. Het bericht wekte dan ook verslagenheid. Terstond nadat door de Nirom het telegram van Radio-Vaticana was omgeroepen, werd van de katholieke gebouwen als kerken, kloosters, tehuizen en scholen de Nederlandsche driekleur en de Pausvlag, geel-wit, halfstok geheschen. Dezer dagen zal een officieele rouwdienst worden gehouden, waarbij vermoedelijk civiele en [m]ilitaire autoriteiten zullen worden uitgenoodigd. Gistermiddag hielden de Apostolische Prefect van Soerabaja, Mgr. M. Verhoeks en de Missie-Overste der Lazaristen, Pastoor P. A. Bastiaensen, besprekingen hieromtrent. Men heeft echter nog geen goede regeling weten te treffen.

23 juni 1939 **DE ST JOZEPH-MULO. Sluiting van het schooljaar.**

In bijzijn van zeer vele ouders, leerlingen en andere genoodigden heeft de Apostolisch Prefect van Soerabaia, mgr. M. Verhoeks, gisteravond in de aula der Broederschool aan de Coenboulevard den abituriënten der Mulo hun godsdienstdiploma's uitgereikt. Er waren ook vele geestelijken uit alle parochies ter stede, van wie wij o.m. opmerkten den Missie-Overste, pastoor P. A. Bastiaensen en den secretaris der Prefectuur, pastoor dr. J. Haest.

Na een kort woord van welkom van den directeur der Muloschool "St. Jozeph", den Eerw. Broeder Gratianus. werd een 25-tal jongelui voorgeroepen om met een felicitatie van Monseigneur Verhoeks de welverdiende diploma's in ontvangst te nemen. Monseigneur sprak de vertrekende derdeklassers in vermanende en opwekkende woorden toe, waarna de feestelijke ouderavond met de opvoering van een detectivespel, getiteld "De geheimzinnige Boedah", vervolgd werd.

Het was een boeiend en ingewikkeld tooneelstuk, dat de aandacht van het begin tot het einde gespannen hield.

Aan de aankleding van het tooneel was bijzondere zorg besteed, terwijl de spelers door uitstekende mimiek en gesticulatie in de diverse massages het juiste accent wisten te leggen. Met mysterieuze muziek en suggestieve geluiden achter de schermen, verkreeg men effecten, die den toeschouwer zelf beïnvloeden.

8 augustus 1939 **Mgr. G. Panico bezoekt Soerabaia.**

Enthousiaste ontvangst aan het station Goebeng.

Een vaderlijke heloening voor de trouw en gehechtheid der Soerabaiasche Katholieken. EEN UITSTEKEND GESLAAGDE RECEPTIE.

Zaterdagavond is de apost. delegaat van Australië, Z. Hoogw. Exc. mgr. Giovanni Panico hier gearriveerd. Aan het station Goebeng had een indrukwekkende en enthousiaste ontvangst plaats.

Reeds te zes uur verzamelde zich voor het stationsgebouw de geestelijkheid van Soerabaia, de Eerw. broeders en een talrijke menigte van Katholieken, delegaties van diverse vereenigingen, terwijl het aantal jeugdvereenigingen van allerlei soort en kleur gestadig aangroeide.

Nadat de apost. prefect van Soerabaia, mgr. M. Verhoeks, met gevolg, waaronder de heer A. J. L. Bouman, ridder in de Pauselijke Orde van den H. Gregorius, was gearriveerd, stroomde het perron vol, zoodat er spoedig geen doorkomen aan was.

In verband met de late aankomst van den trein, was het mogelijk een speciale regeling te treffen, waardoor stagnatie ten gevolge van het gelijdtijdig stoppen van de nachtexpres en ééndaagscha voorkomen werd.

Het was bij zevenen, toen de apost. delegaat, vergezeld van zijn secretaris, mgr. Th. King, en den hoofdpastoor van Madioen, den Z. Eerw. heer Th. A. Smet, uit de



directiewagen der S. S. stapte.

Na de verwelkoming door den apost. prefect, schreed de hooge gast in gezelschap van de&en, alsmede van den Missie-overste der Lazaristen, pastoor P. A. Bastiaensen, den hoofdpastoor der O. L. Vrouwe-parochie, pastoor IJlst en den heer Bouman, langs een eerewacht van verkenners, kruisridders en de meisjeswacht naar de wachtkamer, waar een receptie plaats vond.

Inmiddels hadden de jeugdverenigingen voor het stationsgebouw een haag gevormd, waarlangs het hooge gezelschap zich even later naar de luxeauto begaf, welke door den autohandel P. Bouman ter stede ter beschikking was gesteld.

In de pastorie aan de Van Sandickstraat werd later op den avond aan Z. Hoogw. Excellentie een souper aangeboden.

De liturgische ontvangst.

Zondagmorgen had in de O.L. Vrouwekerk de liturgische ontvangst plaats. Vele geloovigen woonden de plechtigheden bij.

Vanaf de pastorie tot de kerk hadden de kruisridders en de meisjeswacht zich aan weerszijden van de straat opgesteld en brachten het saluut, toen monseigneur Panico, voorafgegaan door hst schare van misdienaars en enkele geestelijken zich naar de kerk begaf.

In het voorportaal der kerk verwelkomde de apostolisch prefect van Soerabaia den vertegenwoordiger van den Paus. De Legaat gaf den zegen met wijwater, en werd vervolgens door den apostolisch prefect bewierookt. Daarna trok Z. Hoogw.

Excellentie, door de geestelijken en misdienaars voorafgegaan de kerk binnen, om neergeknield voor het hoofdaltaar samen met de rondom hem knielende priester God te danken voor de behouden aankomst. Het koor hief het "Ecce sacerdos magnus, aan, vervolgens ter eere van de Patronesse der kerk, het "Ave Maria".

In een toespraak tot den Pauselijk Legaat en de geloovigen zeide de apost. prefect, mgr. Verhoeks, dat hij het een eer en een geluk achtte Zijne Excellentie den delegaat te mogen begroeten in de prefectuur van Soerabaia. Hij was Z. H. den Paus dankbaar voor de opdracht aan den Legaat gedaan en herinnerde er aan hoe Katholiek Soerabaia in rouw en vreugde met Rome had meegeleefd bij het verscheiden van Paus Pius XI en bij de keuze van den thans regeerenden Paus.

In dit bezoek van den legaat, zag Z. D. Hoogwaardigheid een vaderlijke belooning voor de trouw en gehechtheid der Soerabaiasche Katholieken.

Zegen over het Vorstenhuis.

Vervolgens nam mgr. Panico het woord en dankte den apost. prefect voor de overweldigende ontvangst, die hem, den vertegenwoordiger van het hoogste gezag der kerk, vanaf den eersten dag ten deel was gevallen.

Z. Excellentie roemde den goeden missiegeest van het Nederlandsche Volk, welke een zegen bleek voor deze landen.

Vooraf ter gelegenheid van de heugelijke gebeurtenis in het Vorstenhuis wilde Z. E. uiting geven aan zijn diepgevoelde waardeering en eindigde met Gods rijksten zegen over de Koningin en het Prinselijk gezin af te smeken. Na deze woorden gaf de delegaat zijn Apotholischen zegen.

Monseigneur Panico werd met de misgewaden bekleed en las vervolgens de M. Mis, als presbijteres assistentes fungeerden de Z. Eerw. heeren Bastiaensen, IJlst en Dijkstra. Monseigneur Verhoeks nam aan de epistelzijde van het priesterkoor plaats. Middelerwijl las mgr. Th. King aan een der zij-altaren eveneens een H. Mis.

Het St. Caeciliakoor zong verscheidene latijnsche liederen, welke aan de plechtigheden luister bijzetten.

Een half uur lang trokken de geloovigen bij de Communie ter H. Tafel om uit de handen van den delegaat zelf het H. Sacrament te ontvangen.

Na de plechtigheden, dia omstreeks 9 uur eindigden, verliet het hooge gezelschap wederom het kerkgebouw op dezelfde wijze als bij den aanvang.

De receptie.

Om 7 uur 's avonds had in de aula van het Ursula-tehuis onder auspiciën van de Kath. Centrale een officieele receptie plaats, waarbij "tout" Soerabaia den hoogen gast kwam complimenteeren. Op het tooneel-podium stond een foto van Z. H. den Paus Pius XII, temidden van bloemen en geelwitte draperieën. De zaal was versierd met verscheidene vereenigingsvaandels.

Omgeven door mgr. Verhoeks, mgr. King, den missie-overste pastoor Bastiaensen, pastoor IJlst, pastoor dr. Haest en den heer A. J. L. Bouman, begroette de apostolisch delegaat de vele gasten, die ruimeen half uur lang passeerden. Behalve een zeer groot aantal Katholieken zagen wij er verscheidene burgerlijke en militaire

autoriteiten – om er enkele te noemen: den gouverneur van Oost-Java en mevr. Van der Plas-Pleyte, den resident t.b. mr. J. W. A. Boots, den hoofdcommissaris van politie, den heer A. J. A. Schoevers, den commandant der Marine, kolonel P. Koenraad, den pl. mil. commandant, overste jhr. W. Boreel en vele anderen.

Nadat de stroom van gasten had opgehouden, onderhield de apost. delegaat zich nog geruimen tijd met den gouverneur van Oost-Java en echtgenoot, terwijl de overige gasten aan de tafeltjes plaats namen. Middelerwijl werden dranken geserveerd. Om half negen liep de receptie ten einde.

Maandagmiddag werd Z. Exc. mgr. Panico, tegelijk met mgr. Verhoeks en den secretaris van den delegaat, door den gouverneur van Oost-Java ten zijnen huize aan de lunch genoodigd.

In den namiddag werd afgereisd naar den missiepost Pohsarang, waar in den avond door de Inheemsche bevolking ter eere van den legaat een Bijbelsch openluchtspel werd opgevoerd. De gouverneur van Oost-Java kon in verband met de feestelijkheden ter stede hier niet bij tegenwoordig zijn.

Te Kediri werd overnacht en eerst hedenmiddag werd het hooge gezelschap wederom te Soerabaia terugverwacht.

De aubade der schoolkinderen, welks gistermorgen zou plaats vinden, werd verzet naar Woensdagmorgen, 8 uur.

14 augustus 1939 **HET INTERNAAT ST. LOUIS.**

REDEVOERINGEN EN RONDGANG.

De officieele opening.

*Gistermorgen omstreeks half elf is het nieuwe internaat der broeders van den H. Aloysius (Ouden Bosch), "St. Louis" genaamd, officieel geopend.*

*Ondanks het feit, dat in verband met de onzekerheid omtrent den datum geen uitnodigingen waren rondgezonden, hadden velen op het korte bericht in de dagbladen gereageerd. Er waren een honderd gasten, die zich in de speelloods van de school hadden verzameld. Wij merkten er op den Apost. Vicaris van Ned.-Timor, Mgr. J. F. M. Pessers S. V. D., den Apost. Prefect, van Soerabaia, Mgr. M. Verhoeks C. M., verscheidene geestelijken van Soerabaia, onder wie den Missie-overste Pastoor P. A. Bastiaensen en den vorigen directeur der Don Bosco Stichting, Pastoor J. J. Bruno (Vlootaalmoezener), den Broeder Vicarius Albertus uit Bandoeng, den President van de Weeskamer te Soerabaia mr. H. Engel, den secretaris der Don Bosco Stichting, lid van de Weeskamer, mr. R. F. C. A. Feddema, dr. W. J. P. Lagro, Broeder Overste Wenceslaus en den inspecteur van W. L. Onderwijs, den heer Rijke.*

De burgemeester had een bericht van verhindering gezonden, doch werd vertegenwoordigd door het hoofd van de afd. Sociale Zaken der gemeente, den heer J. H. W. Pfeiffer.

De directeur der Don Bosco Stichting, pastoor J. Zoetmulder, en Broeder Overste Theobald, ontvingen de gasten. Er waren eenige bloemstukken van particulieren.

Pastoor Zoetmulder nam het woord en heette de vele aanwezigen welkom. Hij zag in hun aanwezigheid een bewijs van sympathie en medeleven.

Een en ander uit de geschiedenis der Don Bosco Stichting memoreerend, wees spreker er op, dat thans een lang gekoesterde wensch in vervulling was gegaan. Of men tevreden kon zijn? Zoowel het eerste tehuis als het thans gereed gekomen internaat zijn weer bijna vol.

"Wij zijn altijd tevreden geweest", aldus spreker, "met 20% zekerheid en 80% vertrouwen, en dit lijkt ons de beste verklaring voor hetgeen hier tot stand gekomen is. Vertrouwen op God, vertrouwen op de regeering, vertrouwen op de steun en belangstelling van allen. Zorgen zijn er steeds geweest en zullen er ook steeds zijn, doch wij zullen niet rusten. Indien wij op de samenwerking van zusters en broeders kunnen blijven rekenen, op samenwerking met allen, die ons sympathie toedragen, dan zal ook in de toekomst niets te vreezen zijn".

De heer Estourgie, architect, het woord verkrijgend, herinnerde er aan, hoe thans – na het Don Bosco tehuis in 1937 en de school in het begin van dit jaar – een derde maal op dit terrein een officieele ingebruikname plaats had. Hij dankte de broeders en den vicarius voor het vertrouwen in hem gesteld en maakte van de gelegenheid gebruik den apost. prefect en de broeders mede namens zijn echtgenoot geluk te wenschen.

Hierop sprak monseigneur Verhoeks; Z. D. Hoogwaardigheid zag thans een belangrijk tijdperk afgesloten, dat in 1927 heel bescheiden aanving, en in 1932 al meer beteekenis kreeg, toen de Dochters van Liefde mede de zorg der minder bedeelde jeugd op zich namen en een echt tehuis kon worden geopend in een huurhuis op Ngemplak. In 1937 durfde pastoor Zoetmulder tezamen met het oudste bestuurslid der stichting, den heer mr. Feddema, het aan de eerste gebouwen van het complex op Sawahan te laten zetten.

In 1938 werden de Broeders van Ouden Bosch, die reeds jaren lang onder de Indische jeugd hadden gewerkt en dus rijpe ondervinding hebben, bereid gevonden een deel van de taak der Dochters van Liefde over te nemen en een internaat te laten bouwen. Monseigneur eindigde met dank te brengen aan de Zusters Ursulinen, met name, die van Kepandjen, aan de regeering, de provincie en de gemeente voor den ondervonden steun, aan de particulieren, die hun belangstelling toonden en last not least aan den architect, den heer Estourgie. Z. D. Hoogwaardigheid besloot met de woorden: "Hiermede heb ik het genoeg te verklaren, dat dit gebouw geopend is". Vervolgens sprak ook broeder-overste Theobald, uitwijzend over de redenen, die er toe geleid hadden de school en bet internaat te bouwen: de groote afstand naar de school op Ketabang en de noodzakelijkheid, de oudere jongens van de jeugdige pupillen te scheiden. Het bouwen van dit nieuwe complex heeft bij velen de meening doen opkomen, dat de Don Bosco Stichting rijk is. Zij is rijk aan goeden wil, aan vertrouwen en aan schuld. "Om dit laatste zal men ons wel niet benijden", aldus broeder Theobald, "doch gaarne zal ik belangstellenden uitnoodigen om den last van dezen rijkdom te verlichten". (Hartelijk applaus). Broeder Vicarius Albertus sloot de rij van sprekers. Zijn Eerwaarde legde er voornamelijk den nadruk op, dat het doel van het internaat is, de jongens klaar te maken voor kerk en maatschappij, jongens, die anders gevaar loopen te gaan behooren tot de groote groep der mislukkelingen. Als belooning voor het werk der broeders, hoopte de vicarius te verkrijgen, die moreele steun, welke de jongens helpt aan een goede betrekking, als zij rijp zijn om aan de maatschappij te worden afgeleverd. Hierop noodigde broeder Theobald de gasten uit, een rondgang te maken langs de nieuwe gebouwen van internaat en klooster. Alle aanwezigen maakten van deze gelegenheid gebruik om ten slotte te belanden bij de refter der broeders, waar enkele pupillen klaar stonden met versnaperingen en koele dronken. Langen tijd bleef men nog gezellig bijeen, de gasvrijheid der broeders genietend.

1 september 1939 **MGR. DR. TH DE BACKER C. M.**

Zeer gunstige berichten.

Van de missie-overste der Lazaristen pastoor Bastiaensen, vernemen wij, dat ter stede zeer gunstige berichten ontvangen zijn omtrent den gezondheidstoestand van den vroegeren apost. prefect van Soerabaia, mgr. dr. Th. de Backere C. M.

Een week, nadat aan Zijn Doorl. Hoogwaardigheid de laatste H. H. Sacramenten waren toegediend, - men herinnere zich wel het bericht uit Nijmegen - trad de verbetering in. Monseigneur die sinds December 1936 heel weinig met de buitenwereld in contact kwam en voordurend onder doktersbehandeling moest blijven, maakt thans weer dagelijks wandelingen. Zelfs heeft hij een reis gemaakt naar Alkmaar, om er de familie van een der missionarissen op te zoeken. Brieven, die hem vanuit Java bereiken, beantwoordt hij weer.

Zoo schreef Z. D. H. aan den missieoverste, dat hij in Nederland voor de missie der Lazaristen op Java van plan is te werken en hem door de Provinciale Overste wel spoedig een werkkring zal worden aangewezen. Heel belangstellend informeerde monseigneur naar de ontwikkeling van de Don Bosco Stichting, waarvoor hij tijdens zijn verblijf alhier zeer veel interesse toonde. Ook omtrent de bloei van de Parochie van Christus Koning (Ketabang) vroeg Z. D. H. inlichtingen.

Het zal velen, die monseigneur kentnen, ongetwijfeld genoeg doen deze bijzonderheden te vernemen.

Pastoor Wessels. die dezer dagen per m.s. "Baloeran" te Batavia arriveerde heeft monseigneur nog ontmoet en schreef reeds, dat het Z. Eerw. toen opviel, hoe monseigneur De Backere weer vooruitgaande was.

5 maart 1940 **ST. MELANIA-VEREENIGING AFD. SOERABAIA.**

De jaarvergadering.

Zondag jl. hield de afd. Soerabaia van "St. Melania" haar jaarvergadering. De EE. Broeders hadden de zgn. oude bibliotheekzaal, die in het Katholiek verenigingsleven van Soerabaia al meer beteekenis begint te krijgen, beschikbaar gesteld. Buiten het bestuur en verschillende leden waren nog aanwezig mgr. Verhoeks en vertegenwoordigers van de geestelijkheid der drie parochies.

Onder de vlotte en prettige leiding der presidente, mevr. Veringa, werd het een echt gezellige vergadering, die bovendien het groote voordeel had van de belangstellenden niet al te veel tijd in beslag te nemen.

Het welkomst- en inleidingswoord der presidente gaf reeds een gunstigen kijk op dit gewichtig onderdeel van Soerabaia's Katholieke actie.

Dat dit optimisme ook volkomen gerechtvaardigd was, zou al spoedig blijken uit de

verslagen van de secretaresse, mevr. De Neeve, en de penningmeesteresse, mevr. Vlaming.

De St. Melania-school (Mulo-laan) krijgt steeds meer bekendheid onder de Inheemsche bevolking: momerteel telt zij bij de 400 leerlingen, en, bij den aanvang van het nieuwe schooljaar, moesten, wegens gebrek aan ruimte, nog 50 meisjes geweigerd worden. Na de voltooiing der nieuwe kliniek, komt de uitbreiding dezer lokalen aan de beurt.

Deze polikliniek, gelegen op Taimbaksarie, had nl., in het afgelopen jaar, alle aandacht. De doktoren Lagro en Keizer (laatstgenoemde met niet minder dan 3 consultatie-dagen per week), één vroedvrouw en vier verpleegsters verrichten er buitengewoon verdienstelijk werk.

De nieuw-bouw der polikliniek, die thans zijn voltooiing nadert en waar uiteraard veel beter rekening kan worden gehouden met de eischen der moderne verpleging, zal aan dit werk nog een hogere vlucht geven. De kosten zijn hoog (fl2.600), gelukkig echter kon, door tusschenkomst van het hoofdbestuur, een leening worden gesloten op niet al te drukkende condities.

Het verslag was vol lof over de goede samenwerking met het hoofd van den P. G. D., dr. Van Raadshoven, en de leiding der kliniek-beheerster, mevrouw Davidsz.

De penningmeesteresse behoefde, in haar verslag, de blijde vooruitzichten der secretaresse niet teleur te stellen, – temeer daar er nog kans bestaat om, voor de polikliniek regeerings-subsidie te verkrijgen.

Het bestuur werd bij acclamatie herkozen en blijft dus samengesteld als volgt: geestelijk adviseur, pastoor Bastiaensen; presidente, mevr. A. Veringa-Herbermann; secretaresse, mevr. J. de Neeve-Forkel; penningmeesteresse, mevr. A. Vlaming-Thomas; kliniek-beheerster, mevr. M. Davidsz-Perret; schoolbeheerster, mej. P. Pauwels; leden, mej. Euphemia en mevr. V. Windoe.

Bij de rondvraag werden door de pastoors, belast met de zielzorg onder de Katholieke Javanen, nog enkele praktische suggesties naar voren gebracht, en mgr. Verhoeks besloot met een woord vol waardeering voor het werk van "St. Melania" in Soerabaia. Producten van batik- en handwerk werden, na afloop der vergadering, tegen billijken prijs verkocht ten bate van het werk.

#### 29 juli 1940 **Een geestelijk centrum**

Die schatten van den menschelijken geest: waarheid, geestesvrijheid, verdraagzaamheid, menselijkheid, gerechtigheid, erfdeel van Nederland, zijn in Europa in gevaar en worden systematisch onderdrukt.

De Nederlandsche Universiteiten, openbare en bijzondere, die geestelijke bolwerken zijn voor de verdediging van deze schatten, vielen in handen van hun belagers: men zal hen omvormen tot drilscholen, waar onwaarachtigheid, rassenwaan, onverdraagzaamheid, en minachting voor menselijkheid en gerechtigheid, wanneer deze geen materieel voordeel opleveren, zullen worden gedoceerd en aan de jeugd ingeprent. Hier heeft Nederlandsch-Indië een taak te vervullen! Aan ons de vaan over te nemen! Aan ons om in eendrachtige samenwerking tusschen Nederlanders en hun Oostersche landgenooten en broeders in den geest, tot wier wezen zelf verdraagzaamheid, menselijkheid, en geloof in gerechtigheid en geestesvrijheid behooren, een geestelijk centrum te bouwen, waar het heilig vuur, dat in Europa werd bedolven onder bittere asch, wordt onderhouden en tot helder opvlammen gevoed. Wanneer straks Nederland's grondgebied bevrijd is, zal het onze trots zijn, dat wij het oude vuur hebben behoed en dat Nederland het zijne weer bij ons ontsteken kan.

In den strijd die de wereld verdeelt, in den strijd om den geest, zij onze weerbaarheid volledig, naar binnen en naar buiten, naar den geest zoo goed als naar de materie! Iedere dollar voor verkrijgbare bewapening is ons aller leus! Maar deze bewapening behoeft den achtergrond van geestelijke krachten. Het is in het besef hiervan, dat ondergeteekenden-vertegenwoordigers van alle bevolkingsgroepen en daarbinnen van kerkelijke en godsdienstige organisaties, van instellingen voor Onderwijs, Kunst en Wetenschap, van Centrale en Locale Overheid, van de pers, van Handel en Industrie, van velerlei vereenigingen, van zeer verscheiden richting dus, doch vereenigd en samengesmeed, omdat allen zijn leden dier groote Nederlandsch-Indische volksgemeenschap, die deze geestelijke krachten en waarden in eendrachtige samenwerking wil handhaven en opbouwen – dat wij ondergeteekenden de burgerij oproepen hare instemming te betuigen met de stichting van een geestelijk en beschavingscentrum, nu, in deze dagen meer dan ooit noodig, en haar uitnoodigen op centrale en locale overheid een beroep te doen de stichting van zoo een Centrum ter hand te nemen.

Oost-Java kan het initiatief nemen, in het algemeen belang, omdat aan eigenbaat in materieelen zin niet te denken valt. Want dit centrum zal wel moeten komen waar

## Naspeuringen van Paul Theelen: Toon Bastiaensen uit Het Schijf

hoogescholezen zijn en de rijke bibliotheek van het Koninklijk Bataviaasch Genootschap om geheel ons land te dienen. Zoodat voor Oost-Java alleen geestelijke belangen op het spel staan.

Moge onze stem daarom te meer waarde hebben.

Het ligt niet in de bedoeling inteeckenlijsten rond te zenden. Als eerste gelegenheid voor deze goede zaak wordt U op Vrijdag 2 Augustus door de dankbaar aanvaarde belangstelling voor ons streven van Doda Conrad en Lili Kraus een concert geboden waarop ook Nederlandsche liederen gezongen zullen worden. Dat de Poolsche zanger daarvoor een studie van het Nederlandsch heeft willen maken, legt op allen, voor wie geestelijke goederen waarde hebben, de verplichting op het concert te komen! Er mag geen plaats onbezet blijven!

P. A. Bastiaensen, Missieoverste.

B. A. van den Bosch, ...

H. W. M. O. Brand,

Mr. E. E. V. Brouwer,

J. J. Bruno,

W. L. Buurman van Vreedon,

Mr. P. Colijn,

Darmobroto,

A Dannawan Loebis,

K. W. p. M. Doorman,

Ds. K. G. Eckenhausen,

Ir. E. van Elk,

Mr. W. A. H. Fuchter,

Dr. J. C. Haest,

J. J. Hagenaar,

Ds. S. A. van Hoogstraten,

E. Jansen,

P. Koenraad,

Ir. J. C. Kolling,

Dr. E. A. Kreiken,

Dr. W. P. J. Lagro,

Ir. W. M. Lemaire,

Liem Hwie Glap,

Mr. C. C. J. Maassen,

R. T. Moesono,

J. B. Möllenkamp,

B. N. Oudraad,

A. Pasteur,

Ch. O. van der Plas,

Radjamin,

Mr. o. van Rees,

R. T. A. Reltsoamiprodjo,

C. Ririmasse,

R. A. A. Sarwadi Setjoadiningrat,

Sie Tjin Goan,

R. T. A. Soejadi,

S. Soerowijono,

Mr. M. Soesanto Tirtoprodjo,

Mr. M. Soewarso Tirtowijogjo,

P. H. Th. van der Steen,

C. W. Stöve,

The Pine Oen,

Tio Ie Soel,

R. Toekoel Soerohadinoto,

Tjoa Sie Lian,

Dr. Tjoa Sik Ien,

Mgr. M. Verhoeks,

W. Verploegh Chassé,

Mr. C. J. J. Versteeg,

J. G. Wackwitz,

K. H. M. Wilmers,

Mr. Yap Sin Fong,

Dr. R. J. F. van Zeben,

C. W. Zeeman,

Mr. H. Zeydner,

5 augustus 1941 **Inzegening nieuwe katholieke E.L.S.**

Aanwinst voor de Zusters Ursulinen

Zondagmiddag heeft de plechtige inzegening plaats gehad van de nieuwe katholieke Eur. Lagere School der Zusters Ursulinen aan de Van Imhofflaan. dat een filiaal is der bestaande E.L.S. "Sancta Maria" aan den armoboulevard.

Over deze school hebben wij destijds reeds een en ander geschreven. Zij werd ontworpen en gebouwd door den architect Henri Estourgie en bestaat uit zeven klaslokalen, een groote repetitiezaal en een ruime speelloods, benevens de appartementen voor schoolhoofd en onderwijzeressen, het geheel in carré gebouwd. Ook hier laat zich de nood der tijden kennen. Een gedeelte van de speelloods kon nog niet met pannen worden gedekt, daar bouwmaterialen slechts tot een bepaalde hoeveelheid geleverd mogen worden, zulks in verband met opvordering door het Land ten behoeve van defensiewerken. Hoewel eenvoudig van opzet werd aan de Van Imhofflaan toch iets fraais gebouwd, wat voorzeker mag worden toegeschreven aan de volmaakte afwerking.

De inzegening werd verricht door den missie-overste der Lazaristen, pastoor P. A. Bastiaensen in tegenwoordigheid van Mère priure Françoise en hare medezusters, mevrouw Estourgie bij uitstедigheid van den architect, enkele onderwijzeressen en andere genoodigden. Alvorens tot de liturgische handelingen van de inzegening over te gaan sprak pastoor Bastiaensen de Zusters toe en wenschte hun geluk met deze mooie aanwinst, terwijl zijne eerwaarde nadruk legde op den inhoud der inzegening'sgebeden. opdat op deze school voor de leerlingen en hun onderwijskrachten de zegen moge rusten van gezondheid, kennis en godsvrucht. Hierna had de rondgang plaats ter zegening van de fundamenten en de lokalen gevolgd door het ophangen van het kruisbeeld in den ingang der school.

Bij den aanvang van dit schooljaar zullen beide lagere scholen tezamen 326 leerlingen tellen. De nieuwe school bestaat voorshands uit 4 klassen alsmede 1 voorklas. Waarnemend schoolhoofd is Mère Ancilla.

27 juni 1946 **HEDEN ontvingen wij uit Makassar het droevige bericht**

van het overlijden van den Zeer Eerwaarden HoogedelGestrengen Heer: J. J. BRUNO C.M., in leven Hoofd-Aalmoezenier van de Koninklijke Marine in Nederlandsch Indië.

De plechtige rouwdienst zal plaats hebben in de H. Hart Kerk, Coen Boulevard 15, a.s. Maandag, 1 Juli, 's morgens om acht uur.

M. VERHOEKS C.M. Apostolisch Vicaris van Soerabaja.

A. BASTIAENSEN C.M. Superior Missionis.

Soerabaja, 26 Juni 1946.

1005

1 april 1947 **PASTOORS NAAR NEDERLAND.**

Per m.s. "Kota Baroe" zijn naar Nederland vertrokken de ZZ. EE. HH. P.A. Bastiaensen. hoofdpastoor van de H. Hart Kerk (Coen Bld.) en A.J.C. Ylst, hoofdpastoor van de OL. Vrouwe Kerk (Tempelstraat). Eerstgenoemde zal, in zijn hoedanigheid van MissieOverste, deelnemen aan vergaderingen te houden in verband met verschillende bestuurs-aangelegenheden, o.a. de verkiezing van een Algemeenen Overste van de Congregatie dsr Missie. Deze vergaderingen zullen worden gehouden in bet Missiehuis te Helden-Panningen (L.) en in het Moederhuis der Congregatie te Parijs.

7 februari 1948 **Nieuwe Missie-overste in Soerabaja**

Als opvolger van Z.E. Hr. P. A. Bastiaensen werd tot regulier missie-overste in Soerabaja benoemd de zeereerw. heer J. H. van Megen. De nieuwe Overste werd geboren te Venray, 6 April 1898, trad 13 September 1917 te Helden Panningen in de Congregatie der Missie, ontving aldaar de priesterwijding op 23 September 1923 en is sedert 11 October 1924 werkzaam in de missie van Soerabaja.

28 augustus 1949 **De Zeereerw. Heer Pastoor Bastiaensen,**

de Leger Gravendienst en allen, die op spontane wijze belangstelling hebben getoond bij de HERBEGRAFENIS van wijlen mijn dierbare echtgenoot, de Heer J. J. GEERLINGS planter c.o. Paal IV Bentjoeloek O/L., op 28 Augustus j.l., die bij een lafhartige overval in de uitoefening van zijn plicht het leven liet, betuig ik mijn hartelijke dank.

Mevr. de Wed. C. GEERLINGS - Monteiro

Daendelsstraat 71.

7935

19 september 1949 **Zilveren priester-jubilé Pastoor P. A. Bastiaensen**

Van de beroemde Franse predikant, Bourdaloue, werd geschreven: "II prêcha, il confessa. il consola." Deze drie woorden: preken, biechthoren, troosten zouden inderdaad de samenvatting moeten zijn van ieder goed priesterleven. En. God zij dank, er zijn nog veel priesters die er naar streven dit ideaal te verwezenlijken. Het is goed daaraan te denken, bij feesten als die wij morgen vieren.

Op 20 September herdenkt pastoor Bastiaensen, hoofdpastoor van de Kepandjen-kerk de dag dat hij, 25 jaar geleden, te Helden Panningen de Priesterwijding ontving uit de handen van de toenmalige bisschop van Roermond, Mgr. Schrijnen.

Pastoor Bastiaensen is een Brabander van geboorte, - een der honderden dus door deze katholieke provincie uitgezonden voor de prediking van het Evangelie over alle delen van de wereld. 't Schijf beheert tot de gemeente Rucphen, de vroegere bufferstaat tussen de Baronie van Breda en het Markiezaat van Bergen op Zoom: een feit waardoor eenigszins verklaarbaar wordt de zeer gemengde aard van deze landelijke bevolking: een hechte ondergrond van hardwerkende en zuinige boeren, en daarnaast meer vlottende en ook vlottere groepen in andere buurtschappen. Pastoor Bastiaensen werd daar geboren, 4 Mei 1899. Even hard als zijn voorvaderen hebben gewerkt aan de ontginning van de woeste bos- en heigronden in Z. W. Brabant, heeft hij hier gearbeid, al haast een kwart eeuw lang, aan de kerstening van Oost-Java. Zuinig en spaarzaam in alles, - uitgezonderd in het geven van zich zelf!

Als jongen nog, verbleef hij zes jaar op het St. Vincentius Seminarie van Wernhoutsburg, een opleidingsschool door de van oorsprong Franse Congregatie de Missie op Hollandse bodem gesticht. De studies werden voortgezet en voleindigd op het Groot-Seminarie van hetzelfde genootschap te Helden-Panningen (L.). Onder de klasgenoten van pastoor Bastiaensen. die, samen met hem op 20 September 1924, de priesterwijding ontvingen, zouden drie anderen nog in de loop van de jaren, bestemd worden voor de missie van Soerabaja. Het waren: pastoor G. van Ravesteijn, van Rotterdam. die, bij de uitoefening van zijn ambt als vlootaalmoezenier het lot van de bemanning van de "Java" deelde in Februari 1942, - pastoor A. Ylst, van Dordrecht, die weldra van verlof hoopt terug te keren, - en pastoor L. Nijssen, van Helden, die eveneens nog met ziekteverlof in 't Moederland vertoeft.

De Missie van Soerabaja was in '23 toevertrouwd aan bovengenoemde congregatie, waartoe pastoor Bastiaensen en de overige pastoors van Soerabaja behoren. Van de eerste groep die zich, datzelfde jaar hierheen begaven, zijn nog werkzaam de pastoors Th. Heuvelmans van Kepandjen en J. Wolters van het Seminarie op Dinojo. Het jaar daarop kwam de zo nodige versterking: de pastoors H. van Megen en H. Koek, beiden ook nog in actieve dienst. In 1925 maakte pastoor Bastiaensen de reis met pastoor van Ravesteijn, z.g.

Het eerste verblijf van pastoor Bastiaensen op Kepandjen was een inwerken, ook wat betref, de taal-studie. Maar het zwaartepunt van zijn apostolaat ligt toch in Blitar. Door gebrek aan priesters konden de plaatsen in 't binnenland alleen maar op dienstreizen bezocht worden. Niet zodra echter kon Soerabaja zelf enkele krachten missen, of de toenmalige Missie-Overste. dr. Th. E. de Backere, stond ze af voor dit gedeelte van zijn werk. Zo werd pastoor Bastiaensen één van die pioniers en mogen wij hem beschouwen als de grondlegger van de missie in het Blitarse. Een benijdenswaardige talenkennis maakte hem het contact met en het welslagen onder de Indonesische en de Chinese bevolkingsgroepen gemakkelijker. Bij het uitbreken van de oorlog telde dit ressort 1017 katholieken, voor het merendeel bekeerlingen. Pastoor Bastiaensen bleef daar werkzaam van Aug. 1927 tot September 1935. Een dertig-tal volksscholen lag in de omgeving van de stad, Blitar zelf had een R.I.S., een H.I.S. een H.C.S., een Lagere Nijverheidsschool, een Handelsonderwijs, een javaanse meisjes vervolgschool, een internaat voor meisjes en een voor jongens. Naast haar scholen bedienden de Zusters van Steijl een ziekenhuis met kliniek. Wlingi had een schakelschool. Van Blitar uit werden regelmatig bezocht en bediend een tiental kerkjes op de buitenposten. En, als kroon op het werk, kreeg Blitar zelf, in 1931, een volwaardig en ruim kerkgebouw.

Een jaar verlof was dus welverdiend. Na terugkeer hiervan, in Augustus 1936, zou pastoor Bastiaensen niets liever gedaan hebben dan zijn vroeger werk hervatten. Maar intussen was hij benoemd tot Overste van de priesters in de missie van Soerabaja werkzaam, en zo bleef de hoofdstad ook zijn standplaats. Naast deze hoge en verantwoordelijke functie vervulde hij die van hoofdpastoor van de H. Hart-kerk. Tot, in 1943 op 4 September de internering kwam...

Twee jaar nog zouden de stormen gieren over het missiewerk in deze gewesten... En toen pastoor Bastiaensen, als secretaris van Mgr Verhoeks, één maand voer zijn collega's werden bevrijd, vond hij de vruchten van een jaren lang zwoegen, zo goed als geheel verwoest. Met heel veel toewijding waren twee inheemse priesters er in

alleen het hoogst-noodzakelijke in stand te houden.

In Soerabaja kon men gelukkig, na drie rumoerige maanden, weer aan het werk. Zo was het pastoor Ylst die, temidden van de nog rokende puinhopen in Gatottan de eerste Europese school van de stad weer op gang wist te brengen. Dit voorbeeld werd geleidelijk gevolgd. Maar in 't binnenland, en met name in Blitar, zou men nog langer geduld moeten hebben. Wèl waren de pastoors van vóór de bezetting er in geslaagd op hun post terug te te keren, maar alleen pastoor Kock zou er werkzaam blijven tot hij, voor kort, eindelijk met verlof kon gaan. Van al de bloeiende voor-oorlogse instellingen had de Japanse bezetting zo goed als niets gespaard.

Nadat de grote lijnen voor de wederopbouw waren getrokken en enkele plannen zelfs verwezenlijkt, vertrok eerst pastoor Ylst met verlof, daarna pas ook Bastiaensen (25 Maart 1947). In April 1948 terug, bleef pastoor Bastiaensen nog korte tijd werkzaam aan de Coen Bld., doch werd spoedig overgeplaatst naar Kepandjen.

Hier staan zijn werklust en werkkraft voor een nieuwe taak. De herstelling van de O.L. Vrouwe-kerk, – zo niet in haar vroegere luister dan toch in haar zo hoog nodige bruikbaarheid. Een taak uitgebreid en zwaar genoeg om iemand geheel inbeslag te nemen! We mogen vertrouwen dat het de jubilaris gegeven zij dit werk spoedig voltooid te zien. Maar hij heeft het recht daarbij te rekenen op de hulp van zijn vele vrienden.

Onderwijl gaat hij voort zich te geven aan zoveel andere bezigheden en, ofschoon zelf hiermede overladen, zal hij er niet tegen op zien anderen nog 't werk uit handen te nemen. Bewegelijk als een veer, laat hij zich dragen op de vele stromingen van zijn ijver en men ziet hem zweven door heel de stad. Al weldoende trekt hij rond en laat zijn bezorgde blikken ook nog gaan tot ver buiten de stad, tot de plaatsen waar hij vroeger met zoveel toewijding heeft gearbeid.

J. H.

19 september 1949 **Pastoor Bastiaensen C.M. jubileert**

Na 25 jaar terug tot zijn punt van uitgang

*Als hoofdpastoor thans een nieuwe taak: opbouw van de Kepandjen Kerk*

*BIJ de viering van een persoonlijk jubileum kan de persoon van de jubilaris, ook al gaat het hoofdzakelijk om zijn werk, niet buiten beschouwing blijven. Die persoonlijkheid van pastoor Bastiaensen is trouwens al voldoende bekend, door zijn werkzaamheid in Soerabaja en in Blitar, – een persoonlijkheid vol onverdeelde toewijding en onbaatzuchtige ijver.*

*Pastoor P. A. Bastiaensen werd geboren, 4 Mei 1899, op 't Schijf, een der vijf kerkdorpen van de gemeente Rucphen. Een nijvere landbouwende bevolking, die, na jaren van hard werken, er in geslaagd is z'n bossen en z'n heiden om te scheppen tot vruchtbare gronden. Taai als de heide die zijn voorvaders hebben omgespit of geploegd, bezielde met een doortastende werklust, daarbij hartelijk en eenvoudig in de dagelijkse omgang, – zo bleef pastoor Bastiaensen een kind van zijn land.*

NA de voltooiing van zijn gymnasiale studies op het St. Vincentius' Seminarie van Zundert, trad de jongeman te Helden Panningen in de Congregatie der Missie (13 September 1918), en wijdde zich daar, met een even gunstig verloop, aan de studie van de ascese, de filosofie en de theologie. Op 20 September 1924, de dag die morgen wordt herdacht, had dus de priesterwijding plaats. Zij werd toegediend door Mgr. Schrijnen, bisschop van Roermond. Wij moeten hier vermelden, dat tot de wijdelingen van die dag ook behoorden de pastoors G. van Ravesteyn en A. Ylst: eerstgenoemde stierf de heldendood als aalmoezenier in de slag van de Java Zee, en pastoor Ylst, de bekende hoofdpastoor van Kepandjen, vertoeft sedert Maart 1947 met ziekteverlof te Dordrecht, doch maakt zich gereed zijn werk alhier spoedig te hervatten. Een derde zilveren Jubilaris, pastoor L. Nijssen, zou zich hier later pas (1937) bij zijn klasgenoten komen aansluiten. Ook pastoor Nijssen vertrok met verlof naar Nederland. Het was samen met pastoor van Ravesteyn dat pastoor Bastiaensen in September 1925 vertrok naar de missie van Soerabaja. Een kleine twee jaar (5 October 1925–10 Augustus 1927) werkte de jubilaris op Kepandjen. Door geregeld-aankomend nieuw personeel was de toenmalige leider van de missie in staat gesteld zijn ideaal verwezenlijkt te zien met de opening van nieuwe posten in het binnenland. Mgr. de Backere benoemde een zijner beste medewerkers voor de op te richten statie van Blitar. Tussen Augustus 1927 en September 1935 ligt een periode van vruchtbare werkzaamheid. Een grondige kennis van het Javaans en het Maleis bracht de missionaris in nauwer contact met de inheemse bevolking. Scholen werden opgericht over het gehele ressort (hoofdzakelijk volksscholen), – in Blitar zelf openden de Zusters van Steyl scholen en een ziekenhuis, – de monumentale H. I. S. werd gebouwd met een internaat er naast, – de pastoors kregen een behoorlijke huisvesting, – en 24 Mei 1931 zette Mgr. de Backere de kroon op zijn arbeid en die van zijn medehelpers: de eerste steen



werd gelegd van de St. Josephkerk. Een oude profetie ging in vervulling: naast de pyramide van Panataran rees ten hemel het kruis van Blitar! In de omgeving van de hoofdplaats rezen als 't ware ook uit de grond de kleinere hulpkerkjes van Wonodadi Pasiraman, Soemberboto, Ngeni, Djamblong, Wlingi, Gabroe en Gendjong. Wlingi kreeg later een eigen pastoor.

OOK in de diepte werd gewerkt: de eigenlijke zielzorg behield de volle aandacht en dit maakte mogelijk dat Blitar reageerde op het voorbeeld van Soerabaja met zijn bloeiend verenigingsleven. Vooral de arbeid van het St. Melania-Werk voor Java, welke zich tot doel heeft gesteld de verheffing van de inheemse vrouw, werd rijk gezegend. Het verlof in Nederland doorgebracht van September 1935 tot Augustus 1936 was dus wel verdiend. Pastoor Bastiaensen keerde er van terug, bezield met nieuwe moed en krachten en tevens belast met grotere verantwoordelijkheid: hij was benoemd tot Overste van de priesters in de missie van Soerabaja werkzaam. Deze functie bracht ook mee zijn blijvende residentie in de stad Soerabaja. Zo vinden wij hem werkzaam als hoofdpastoor van Kepandjen tot Januari 1939, - als hoofdpastoor van de Coen Boulevard tot de dag der internering (4 September 1943). Deze internering was voor de pastoors van de "Bovenstad" pijnlijker dan voor dé anderen: verdacht van ondergrondse actie of iets van die aard, werden zij eerst een maand lang vastgehouden op de Kempetai en kregen daarna "cellulair" in de Werfstraat. In Maart 1944 gingen zij naar Bandoeng en kwamen terecht in hetzelfde kamp als hun collega's van Soerabaja. Na de bevrijding was pastoor Bastiaensen, als één van de allereerste, in de gelegenheid gesteld zijn werk te hervatten als hoofdpastoor van de H. Hart

Kerk. In Maart 1947 volgt een tweede en even welverdiend verlof en pastoor Bastiaensen woont dan, als afgevaardigde van Soerabaja, een algemene vergadering bij van zijn Congregatie. Terug gekeerd in April 1948, volgt een kort verblijf aan de Coenboulevard, maar de jubilaris keert dan tot zijn uitgangspunt van 1925 terug door zijn nieuwe benoeming als hoofdpastoor van Kepandjen.

EN hier wacht een zware taak: de wederopbouw van de O.L. Vrouwe Kerk waarover de Nieuwe Courant van verleden Zaterdag breedvoerig schreef. Een zware last, in de tegenwoordige omstandigheden vooral! Maar de eerste stoot is reeds gegeven: met de werkzaamheden wordt spoedig een aanvang gemaakt. Zou men de jubilaris wel een meer welkom feestgeschenk kunnen aanbieden, dan een bijdrage voor die bouw?

En intussen gaat de "missionaris" door, zich als 't ware vermenigvuldigend over de gehele stad, steeds bereid te helpen waar geholpen moet worden, bekend door de degelijkheid en overtuigingskracht van zijn preken en toespraken.

Alles voor allen werd hij en blijft hij, - om alles te winnen voor Christus.  
J.H.

### 19 oktober 1949 **De Kepandjen Kerk zoals zij zal worden opgebouwd**

DE bouwheer van de O. L. Vrouwe Kerk was de Bossenaar P. J. van Santen S.J., sedert 5 November 1894 hoofdpastoor van Soerabaja. Na de voltooiing van zijn werk en een onafgebroken Indische diensttijd van 25 jaar, vertrok hij in 1901 met verlof naar Nederland. Tijdens dit verlof of kort daarna, werd, naast de kerk, nog een stuk terrein aangekocht voor de prijs van f200.-. Daar werd gebouwd een nieuwe kosterwoning met wagenloods en, op de plaats toenmaals in gebruik bij de koster, verrees een ruime katechismus-kamer, het tegenwoordige St. Anna-zaaltje. Bij de bouw van een en ander zou zoveel mogelijk benut worden de afbraak van de oude kerk. Met deze afbraak werd belast de firma Eras, en de winst gehalveerd tussen het Kerkbestuur en de aannemer. Groot was die opbrengst niet: f162.35 voor de afbraak en f59.04 voor de oude stoelen en banken. Het terrein zelf van de oude kerk, kon, overeenkomstig het vroeger gesloten contract, in Maart 1902 wederom ter beschikking worden gesteld van de regering.

ZWARE financiële lasten bleven drukken op het Kerkbestuur. Meermalen had men pogingen aangewend tot het verkrijgen van een aandeel in de loterij. In de vergadering van 6 Juli 1906 kon pastoor van Santen eindelijk bekend maken dat de gunstige beslissing was afgekomen. Van de beschikbare f500.000.- zou 2/5 komen aan het Kerkbestuur, 2/5 aan de Loge van Solo en 1/5 aan de ziekenverpleging van Dr. van Buuren te Kediri. Overgeplaatst naar Bandoeng, presideerde pastoor van Santen op 18 December 1906 de laatste bestuursvergadering. Zijn taak was hier volbracht en bekroond. Zijn naam blijft in dankbare herinnering bij het oudere geslacht en velen tonen nog met trots de handtekening van pastoor van Santen op hun doop-acte. Kort echter na zijn aankomst te Bandoeng moest de ijverige priester voor goed naar Nederland. Hij was eervol ontslagen wegens ziekte. Het was melaatsheid, opgedaan bij ziekenbezoek. Met de tijd van zijn verplichte werkeloosheid heeft pastoor van Santen nog gewoekerd door 't schrijven en vertalen van verschillende werken. O.a. vertaalde hij Albers' "Handboek

der Algemene Kerkgeschiedenis" in vloeiend latijn. De laatste jaren was hij verpleegd in het St. Antonius Ziekenhuis te Utrecht en stierf daar 16 Juni 1916.

Een halve eeuw bijna zou de O.L. Vrouwe Kerk de trots blijven van katholiek Soerabaja. Tijdens de Japanse bezetting waren alle kerken van Soerabaja in gebruik gebleven voor de eredienst. Maar, in de strijd om de stad (November 1945) gebeurde de ramp. Werd de kerk in brand geschoten of gestoken? Niemand zou het weten... Toch, met brandbommen hebben de Engelsen, voor zover wij weten, niet gewerkt. Van de andere kant, brisant-granaten, zoals die waardoor vele gebouwen getroffen werden, hadden dit gevolg niet kunnen hebben. Brandstichting schijnt dus wel het lot te zijn geweest van de kerk, evenals van enkele andere gebouwen. Hoe dan ook, het gebouw brandde zó volledig uit, dat er van het houtwerk haast geen splinter overbleef, – zelfs de inhoud van brand- en tabernakelkast werd zwaar beschadigd.

Alleen de stevige muren, op hechte grondslagen gebouwd, bleven overeind, en, bijna vier jaar aan alle weersinvloeden blootgesteld, bleken zij, bij nader onderzoek, nog volkomen betrouwbaar. Dit is al een groot voordeel bij de wederopbouw. De paalfunderingen werden eveneens gecontroleerd. Vroeger toch was het gevaar niet denkbeeldig dat, bij de normalisering van de waterafvoer in de stad, het peil van het grondwater zó zou zakken, dat de koppen van de palen binnen afzienbare tijd er boven zouden staan. Gelukkig is ook dit gevaar niet aanwezig: het peil bleef zo goed als constant.

HET groot gebrek aan kerkruimte en de noodzakelijkheid om de zaal van het Meisjes Tehuis, die tot heden als noodkerk diende, aan haar bestemming terug te geven, noopten, ondanks de moeilijke tijdsomstandigheden, tot wederopbouw. De heer Estourgie kreeg opdracht de eerste voorzieningen te treffen. Tekeningen en bestek werden gemaakt, en, na een onderhandse aanbesteding, kon het werk gegund worden aan het Bouwkundig- en Administratiekantoor "Soerabaja" voor een bedrag van f314.000.-. Met al de later nog te verrekenen posten en vele andere uitgaven, zal zeker 4 ton nodig zijn. En dan pas kan gedacht worden aan het noodzakelijke meubilair. Soberheid en zuinigheid zijn dus eerste vereisten!

Daarom worden alle herstellingswerken beperkt tot het strikt noodzakelijke. Te beginnen met het nieuwe dak. In plaats van de voor de oude kerk benutte ijzerhouten strappen van uitstekende kwaliteit, komen rode dakpannen in de eenvoudigste uitvoering. De torenspitsen worden voorlopig niet opgebouwd, maar de onderbouw opgetrokken in achtkantige lage pyramiden. De kerk was gebouwd in neogotische stijl, en dit karakter dient natuurlijk zoveel mogelijk behouden te worden. Daarom ook is het toe te juichen, dat niet alleen de deur-openingen, maar ook de grote ramen weer in spitsboog-vorm zullen worden uitgevoerd, – wat, volgens de oorspronkelijke tekeningen, niet de bedoeling was. Aan het plaatsen van gebrandschilderd of gekleurd glas, of zelfs alleen maar zwaardergetint kathedraal-glas-in-lood kan momenteel niet gedacht worden. Wel een bezwaar, dat gewoon venster-glas in zulke grote ramen, te veel licht en warmte zal doorlaten. En met verven er van is dat nadeel niet te verhelpen. Gothiek is nu eenmaal, uit zijn aard, geen stijl voor deze gewesten en die prachtige raam-openingen hebben alleen betekenis in de donkere luchten van het Noorden. Maar de kerk staat er, en aan een meer redelijke nieuwbouw is niet te denken. Die experimenten met de neo-gothiek hadden hier trouwens spoedig afgedaan! Niet dat andere keuzen, van de zgn. basiliek-stijl b.v., zoveel gelukkiger waren! De kerkbouw in Indonesië is een lijdensgeschiedenis. Echt-mooie en praktische kerken, zoals b.v. die van de katholieke Chinezen te Medan, bleven tot heden grote uitzonderingen.

Al het pleisterwerk zal worden hernieuwd, met behoud, zoveel mogelijk, van de vroeger bestaande pilasters, lijsten, banden en friezen. De nog overgebleven maar beschadigde basementen en kapitelen van natuursteen worden met beton bijgewerkt. De vloeren, die trouwens al dringend herstel nodig hadden vanwege de verzakking naar het midden van het schip, en waarvan de Europese tegels werden beschadigd of gestolen, worden in geheel nieuw, zij 't dan goedkoper, materiaal aangelegd. De oude mozaïektegels zullen benut worden voor het priesterkoor en het middenpad.

HET vroeger tongewelf zal niet meer in hout worden opgetrokken, maar uitgevoerd in zgn. sesek-koelit of misschien eterniet. Geen van beide systemen kunnen wij voor zulk een gebouw een gelukkige oplossing vinden. Alleen de nood der tijden kan hier weer als verontschuldiging gelden. Ook in de betere uitvoering is eterniet nu eenmaal geen materiaal om er een kerk-gewelf van te maken. Ofwel stenen, ofwel gewapend beton. Dat men zulke gewelven misschien nergens vindt in Indië, is alléén een bewijs te meer, dat wij arm zijn aan werkelijk mooie gebouwen. Een stad als de onze b.v. verdiende beter! Op enkele uitzonderingen na (men heeft de vijf vingers niet eens nodig om ze te tellen!) liet men ook hier vrije loop aan de fantasie van de "architecten": denk maar eens aan het bos van doelloze torentjes op Toendjoengan! Het is waar: de titel

van architect is hier nog niet bij de wet beschermd. Mét liefhebberijen in de bouwkunst brengt men het niet ver en zo is het te begrijpen, dat hier zo weinig gebouwen voldoen aan de allerereerste eisen: de aesthetische uiting van het doelmatige en de aanpassing aan het klimaat.

Zo was ook de Kepandjen-kerk een sieraad geweest voor een bloeiend» parochie in Nederland. Maar zij staat nu eenmaal in Soerabaja en aan nieuwbouw valt voorlopig niet te denken. 't Is ook waar, vele kerkgangers denken er niet zo over: zij vonden Kepandjen een mooie kerk. De degelijke en goed-verzorgde meubilering droeg daar niet weinig toe bij, en rijkdom van kleur en vorm maakt toch steeds indruk.

Wij twijfelen er echter niet aan, of de jarenlange Indische ondervinding van de heer Estourgie en de degelijke voortvarendheid van de heer Smit en zijn kantoor, zullen samenwerken om van Kepandjen zo niet een monumentaal, dan toch een zeer goed bruikbaar kerkgebouw te maken. Met betere tijden komt ook wel de noodzakelijke aanvulling van meubilair en paramenten.

Bij gelegenheid van zijn zilveren priester-jubilé kreeg de nieuwe bouwheer, pastoor Bastiaensen, zeer veel bewijzen van medeleven. Het is te hopen, dat die bronnen blijven vloeien, want veel nog onbreekt aan het bouwfonds.

Komen er geen onvoorziens moeilijkheden, dan zal het gebouw binnen het halfjaar gereed moeten zijn.

Katholiek Soerabaja wacht intussen met begrijpelijk ongeduld dat zijn oudste, grootste en mooiste kerk iedere Zondag weer plaats zal bieden aan de duizenden gelovigen van de Benedenstad. Hun kerk had, ondanks de vele gebreken, het grote voordeel, dat haar bouwmeester Westmaes, ofschoon zelf niet katholiek, er in geslaagd was een echte roomse sfeer te scheppen. De voornaamste taak van de heer Estourgie zal zijn deze te herstellen.

J. v. O.

#### 24 oktober 1950 **Kepandjen Kerk vrijwel gereed**

Naar wij vernemen zijn de restauratie-werkzaamheden aan O.L. Vrouwe Kerk aan Kepandjen thans zo ver gevorderd, dat a.s. Zondag de plechtige inwijding door Monseigneur Verhoeks zal kunnen plaatsvinden. Zoals bekend, werd deze eertijds zo fraaie kathedraal in de Novemberdagen van 1945 door brand vrijwel geheel verwoest en bleven slechts de stevige muren gespaard. De opdracht tot herstel werd destijds gegeven aan de architect Estourgie en de uitvoering der werkzaamheden aan het Bouwkundig en Administratiekantoor "Soerabaja". Het is uiteraard vooral pastoor Bastiaensen, die met dankbaarheid is vervuld, nu dan na vele jaren "zijn" Kerk weer uit de as is herrezen.

#### 30 oktober 1950 **Een feestlied der Kerkklokken**

Kepandjen Kerk in nieuwe glorie

Mgr. Verhoeks celebreerde een plechtige Pontificale Mis

*PLECHTIG klonken gisterochtend, om acht uur de klokken van de herrezen O. L.*

*Vrouwenkerk over Kepandjen na vijf jaar te hebben gezwegen. Het is gisteren een feestdag geweest voor Katholiek Soerabaja, want de oudste Katholieke kerk in deze stad kon weer in gebruik worden genomen, na in November 1945 ten slachtoffer te zijn gevallen aan het oorlogsgeweld.*

Ter gelegenheid van de inwijding van het nieuwe kerkgebouw celebreerde Mgr. J. Verhoeks, Apostolisch Vicaris van Surabaja, een Pontificale Hoogmis. Voorafgegaan door de misdienaren, die de bisschoppelijke staf voor zich uitdroegen, betrad het kerkelijk hoofd het bedehuis. Na zich in misgewaad te hebben gestoken droeg Mgr. Verhoeks de Mis op.

De Eerwaarde Pastoor A. Bastiaensen c.m. hoofdpastoor van Kepandjen, betrad daarop de kansel en sprak van de vreugde om het bezit van het nieuwe kerkgebouw.

*De Kerk, zo zeide hij onder meer, wijst niet alleen de weg naar de Hemel, maar tracht eveneens de geestelijke welvaart van de gelovigen op deze wereld te bevorderen. Na eerst in de Indonesische taal te hebben gesproken vervolgde Pastoor Bastiaensen in het Nederlands zijn feestelijk gestemde preek. Hij sprak van de grootheid van de mens, die door middel van de techniek de natuur had bedwongen. Maar, zo zeide hij nadrukkelijk, nog groter is diezelfde mens, die grote fabrieken kan bouwen en zeekastelen de oceanen kan laten bevaren, wanneer hij boven zich God als zijn heer en meester erkent.*

DE Heilige Communie werd toegediend door Mgr. Verhoeks, bijgestaan door de gebroeders, de Eerw. Pastoors Widjo, die hem gedurende de gehele dienst secundeerden. Duidelijk was toen te zien hoe groot het aantal kerkgangers was, dat deze plechtige Mis bijwoonde.

Na deze Pontificale Mis verliet de Apostolisch Vicaris onder het zegenen der

gelovigen het bedehuis. De gemeente zong het toepasselijke en vreugdevolle "Christus Koning".

Na de zeer druk bezochte wijdingsdienst werd in de Pastorie Kepandjen een receptie gehouden. De heer B. Soeparno, voorzitter van de Panitia Perajaan Memberkati Geredja Kepandjen, gaf in enige woorden uiting aan de vreugde van de Soerabajase Katholieken om het weder in gebruik nemen van de Kepandjenkerk. Hierna uitte Mgr. Verhoeks een woord van dank aan allen, die bijdroegen tot de wederopbouw van dit bedehuis en aan hen die op deze dag van hun belangstelling blijk gaven. Tenslotte voerde Pastoor Widjo nog het woord uit naam van de geestelijken van de Parochie Kepandjen. Tijdens de samenkomst in de Pastorie werden door de jongelieden van de Congregatie nog het Indonesia Raja en het Katholieke lied "Mari Saudara" gezongen.

15 juni 1957 **Missieplicht en katholiek leven**

EEN VERHELDERENDE STUDIE

De laatste aflevering van "Het Missiewerk", het hoogstaande tijdschrift van het missiologisch instituut der R.-K. Universiteit te Nijmegen, bevat een zeer verhelderend artikel van A. Bastiaensen C.M. over de vraag of men wel met recht en reden van een algemene missieplicht mag spreken. Wij geloven, dat de schrijver de zaken zeer scherp stelt en een standpunt inneemt, dat, dogmatisch volkomen juist, onze houding tegenover de missionering een verantwoorde basis verschaft. Hij constateert eerst, dat er een algemene missiebelangstelling bestaat, die weliswaar vaak oppervlakkig en onberedeneerd is, maar toch getuigt van medeleven met de noden der Kerk. Tot voor korte tijd echter was het motief voor deze belangstelling in hoofdzaak "medelijden met de ellendige toestand der heidenen". Daar de missionering echter hoe langer hoe meer eisen stelt, zou het, zegt Bastiaensen, prachtig zijn als men van het missiewerk een plicht kon maken, die onderdeel is van het christelijk leven. Maar dat kan niet, het zou dogmatisch niet verantwoord zijn. Het is de verdienste van een missiologie in deze aangelegenheid klaarheid te hebben gebracht. Hoe de evolutie in het denken hierover langzamerhand tot stand is gekomen zet de schrijver uiteen aan de hand van verschillende studies, die sinds 1921 over dit onderwerp zijn verschenen. Hoewel men nog niet aanstonds tot het juiste inzicht kwam, was de centrale gedachte – de eenheid van de Kerk met Christus – die uiteindelijk de goede oplossing zou brengen, al dadelijk aanwezig. Er werden conclusies getrokken, die spraken van een voor allen verplichte apostolische geest, of nog verder: van een noodzakelijke medewerking met de missionering uit hoofde van ons lidmaat-zijn van het Mystieke Lichaam van Christus, waarvan de leden t.o.v. elkander in een rechtvaardigheidsverhouding staan. Zij hebben dus recht op elkaanders steun, omdat zij samen lidmaat zijn van het éne Lichaam van Christus. In de laatste dertig jaar is de wetenschappelijke missiestudie erin geslaagd de motivering van de missiesteen definitief te veranderen, door namelijk de plicht daartoe te baseren op de leer van de Kerk als het mystieke Lichaam van Christus. Hiermee is echter nog niet gezegd, waarin die plicht bestaat. Een nadere bestudering leidt tot de gevolgtrekking, dat er geen essentieel verschil bestaat tussen missie en apostolaat, die immers beide hetzelfde doel hebben: de groei van Christus' Lichaam door de heiliging van de mens. Evenmin is er een wezensverschil tussen de missieplicht en de apostolische plicht, al krijgt de een door bepaalde omstandigheden wel eens meer nadruk dan de ander. De vraag, wat de missie en apostolaatsplicht nu precies behelst, wordt aldus beantwoord: een levende belangstelling, die zich uit in gebed en materiële steun, is de plicht van allen. Verder brengt de taakverdeling binnen het Mystieke Lichaam mede, dat ieder deze nauwgezet vervult in de geest van toewijding aan het geheel. Het directe missiewerk echter is een kwestie van zending, die uitgaat van het Hoofd der Kerk, Christus, langs de weg der hiërarchie. De zending ligt in de structuur der Kerk verankerd, zodat alléén de door de hiërarchie gezondene de plicht tot missionering of apostolaat bezit. Van een algemene missie- of apostolaatsplicht kan men derhalve strikt genomen niet spreken. De capaciteit tot gezonden worden berust bij uitstek bij het sacramentele priesterschap, maar ook het algemene priesterschap der gelovigen brengt geschiktheid mede tot zending in de Kerk. Waar die plicht gegeven wordt, zoals in de K.A., ontstaat automatisch de missie- of apostolaatsplicht. Dus niet voor anderen. Voor hen kan men alleen spreken van een plicht tot medewerken, die enerzijds berust op ons lidmaatschap van het Mystieke Lichaam, dat ons er toe brengt hen te steunen, die in en voor dat Lichaam belangrijk werk verrichten, anderzijds op ons mede-lidmaat zijn, dat van ons vraagt die medeleden speciaal te hulp te komen, die met een zware taak belast zijn.

8 januari 1958 **Paters Lazaristen**

60 jaar priester: 4 juni: Willem Vaessen, tevens 60 jaar in Brazilië, thans nog

## Naspeuringen van Paul Theelen: Toon Bastiaensen uit Het Schijf

aalmoezenier van het ziekenhuis te Fortaleza.

50 jaar priester: 13 juni: Mathias Meuffels, (Arequipa, Peru); 24 juni: Jan Kuenen, Recife, Pernambuco.

25 jaar priester: 30 juli: Henri Botermans, Susteren-Mariaveld: Piet van Goethem, Soerabaja; Just Out, Nieuw-Einde L.; Gerard Pater, Cameté, Para, Braz; Piet Steur, Wernhoutsburg, Zundert.

60 jaar professie: 13 sept.: Louis Schmid, Susteren-Mariaveld.

50 jaar professie: 18 maart: broeder Jozef Kerstens, Wernhoutsburg, Zundert; 20 sept.: Louis Gussenhoven. Fortaleza, Braz.: Johan Meijer, Kan-Shan Formosa: Jan Wamsteker, Wernhoutsburg, Zundert; 26 sept.: Willem Maassen, Soerabaia.

40 jaar professie: 13 sept.: Antoon Bastiaensen, Blitar, Java; Jac. Janssens, Recife. Pernambuco: Theo Kock, Parijs, Mission Holl.; Louis Nijssen, Nijmegen; Jan Pijpers, Helden-Panningen; André IJlst, Soerabaia.

25 jaar professie: 30 mei: broeder Hub. Overhof. Nijmegen: 7 sept.: Ign. Dwidjasusastra, Kediri, Java: 20 sept.: Leo Dietvorst, Mariaveld Susteren; Bern. Gales, Baio, Para Braz.; Bern. Haazevoet, Rumpen L.; Bern. Harmsen, Sao Luiz, Maranhao. Braz.: Jan Hennekam, Mossoró Rio Grande do Norte. Braz.; Jac. van den Heuvel, Recife, Pernambuco; Mart. Kempener, aalm. Eefde (Gld.); Alb. Kroes, Wernhoutsburg, Zundert; Leo Laurelijssen, Bongo, Ethiopië; Piet Nota, Mocajuba, Para, Braz.; Henri Oomen, Wernhoutsburg, Zundert; Henri Passchier, Soerabaja; Bern. de Vries, Fortaleza, Braz.; 7 nov.: Willem van der Geest, Recife, Pernambuco.

7 augustus 1962 **Ant. Bastiaensen Lazarist †**

NIJMEGEN, 7 aug. – In het bisdom Soerabaja is overleden de zeer eerw. heer Ant. Bastiaensen C.M., die verbonden was aan de St. Vincentiuskerk te Kediri. De overledene werd geboren in 1899, maakte zijn lagere studies te Wernhoutsburg en trad in 1918 te Panningen de Lazaristen in, waar hij in 1924 priester werd gewijd. In hetzelfde Jaar vertrok hij naar de missie van Soeraraja, waar hij een der stichters was van de post te Blitar. Na de oorlog werd de eerw. heer Bastiaensen benoemd tot eerste novicenmeester van de Indonesische provincie der Lazaristen. Onder zijn confraters stond de overledene bekend als een hardwerkend missionaris.

